

Onderwijskundig jaarverslag 2018

**Ubbo
Emmius**

Scholengemeenschap

Scholengemeenschap voor vmbo, havo, atheneum, gymnasium, school voor praktijk- onderwijs

Ubbo Emmius werkt doelgericht aan verbeteringen in het onderwijs. Ontwikkelingen worden gevolgd, zodat bijsturing mogelijk is. Verantwoording wordt afgelegd via de Vensters voor Verantwoording (www.schoolvo.nl) en in dit jaarverslag over het jaar 2017.

Het jaarverslag is een van de uitgangspunten voor het jaarplan 2018–2019. Het wordt gepubliceerd op de website en is beschikbaar voor stakeholders.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	5
2. Algemene informatie over de Stichting Ubbo Emmius.....	6
3. Verslag van de Raad van Toezicht.....	10
4. Verslag van de GMR.....	14
5. Verslag van het College van Bestuur.....	15
6. Financieel verslag.....	28

Algemene informatie

Voorwoord

De woordenwolk, op de vorige pagina, geeft in één oogopslag weer welke zaken er in 2018 speelden. Op sommige daarvan komen we verderop in dit jaarverslag terug. Andere laten we op dit moment voor wat ze zijn. Hier kort aandacht voor een aantal opvallende punten:

- De samenvoeging van Ubbo Emmius Veendam en Winkler Prins vond plaats op 1 augustus 2018. Vrijwel alle medewerkers kregen een andere werkgever. Een aantal van hen is vervolgens gedetacheerd om voor Ubbo Emmius het onderwijs in de basisvorming en de examenperiode af te ronden. Dat zal plaatsvinden in 2019.
- Docenten zien dat de veranderende samenleving een zodanige invloed heeft op het leven van jonge mensen dat het onderwijs – willen we de leerlingen blijven bereiken – zal moeten veranderen. Daartoe is er, vanuit betrokkenheid, intrinsieke motivatie. Het vraagt wel heel veel van docenten, want de werkdruk is hoog. De kernwaarde ‘We verbinden’ zit echter in de genen van onze organisatie en we mogen daar trots op zijn. In mentorgesprekken; code-geel-gesprekken; in aandacht van medewerkers ‘gewoon op de gang’ en ‘wat niet al’ speelt verbondenheid een grote rol.
- Jarenlang werkten Dollard College en Ubbo Emmius samen met het doel om in Winschoten tot één scholengemeenschap te komen. Omdat beide schoolbesturen de verantwoordelijkheid voor die nieuwe school willen delen werd een fusie van de stichtingen voorbereid. Deze zou met ingang van 1 januari 2019 moeten plaatsvinden. Het was voor alle betrokkenen teleurstellend dat dit (nog) niet kon lukken. Het was een domper na jaren van hard werken. Het is zeker niet de bedoeling dat van uitstel afstel gaat komen.
- De Stichting ondervindt nog steeds de nadelen van krimp. We zijn echter in staat om deze goed te hanteren.

In dit jaarverslag geven we een beeld van de activiteiten en van de financiële stand van zaken van het afgelopen jaar. Ik hoop dat u het met plezier zult lezen.

Gerard van Vliet
Voorzitter CVB

“De kernwaarde ‘We verbinden’ zit echter in de genen van onze organisatie en we mogen daar trots op zijn.”

Algemene informatie over de Stichting Ubbo Emmius

De Stichting Ubbo Emmius vormt het bestuur over een scholengemeenschap met zeven locaties en een school voor Praktijkonderwijs.

STADSKANAAL MAARSDREEF

Ubbo Emmius Maarsdreef is de instroomlocatie en onderbouw beroepsgerichte leerwegen in Stadskanaal.

Directeur:

Ester Moraal (tot 1 februari 2018) en Linda van Sloten-Aardema (vanaf 1 februari 2018)

STADSKANAAL ENGELANDLAAN

Ubbo Emmius Engelandlaan is de locatie mavo (vmbo tl en gl) voor leerlingen vanaf klas 2 in Stadskanaal.

Directeur:

Linda van Sloten-Aardema

STADSKANAAL STATIONSLAAN

Ubbo Emmius Stationslaan is de locatie havo en vwo voor leerlingen vanaf klas 2 in Stadskanaal.

Directeur:

Jeroen Baerveldt

STADSKANAAL SPORTPARKLAAN

Ubbo Emmius Sportparklaan is de locatie beroepsgerichte leerwegen (bb en kb) voor leerlingen vanaf klas 3 in Stadskanaal; op deze locatie is ook het mbo van Noorderpoort gehuisvest.

Directeur:

Marcel Leegte

ONSTWEDDE

Ubbo Emmius Onstwedde is een instroomlocatie voor leerlingen van alle niveaus; leerlingen kunnen hier hun diploma vmbo tl en vmbo gl behalen; leerlingen havo en vwo gaan na de derde klas naar de Stationslaan en leerlingen bb en kb gaan na de tweede klas naar de Sportparklaan.

Directeur:

Linda van Sloten-Aardema (tot 1 februari 2018); Jan Frankema (a.i. van 1 februari tot 19 maart 2018); Ingrid de Boer (vanaf 19 maart 2018)

VEENDAM

Ubbo Emmius Veendam: het onderwijs op deze locatie stopt aan het einde van het schooljaar 2018-2019; de leerlingen uit de 2e klas vervolgen hun onderwijs elders (met de WP zijn goede doorstroomafspraken gemaakt) en de leerlingen uit de 4e klas vertrekken naar het vervolgonderwijs.

Directeur:

Olga Welling

WINSCHOTEN

Ubbo Emmius Winschoten is een instroomlocatie voor leerlingen van alle niveaus; leerlingen kunnen hier hun diploma vmbo op alle niveaus (bb, bk, gl en tl) behalen; leerlingen havo en vwo gaan na de derde klas naar de Stationslaan of naar onze partnerschool het Dollard College.

Directeur:

Jaap Bakker, tot 1 augustus 2018; Landa Buiten, vanaf 1 augustus 2018

STADSKANAAL PRAKTIJKONDERWIJS

Ubbo Emmius Praktijkonderwijs is een school voor praktijkonderwijs voor de leerjaren 1 t/m 6.

Directeur:

Chris Zaal

GRONDSLAG EN DOEL

De Stichting beschrijft in de grondslag dat zij zich bewust is, geworteld te zijn in de christelijke traditie en dat deze een bron vormt voor vragen en antwoorden rond zingeving; dat reflectie daarop belangrijk is en deze mensen uitnodigt zich zo tot de wereld en de ander te verhouden dat medewerkers en leerlingen hun eigen weg kunnen vinden in het leven.

“In de doelstelling komt dit tot uiting in “Leerlingen te begeleiden op hun weg naar het volwaardig deel uitmaken van de samenleving, zodat zij op positief kritische wijze en vanuit hun eigen verantwoordelijkheid gestalte kunnen geven aan hun eigen leven en dat van de mensen om hen heen”.

De stichting stelt zich verder ten doel werkzaam te zijn tot oprichting en instandhouding van één of meer interconfessionele en/of bijzonder neutrale scholen voor voortgezet onderwijs.

MISSIE

Al een aantal jaren is de missie van de school duidelijk: “Leerlingen laten excelleren!”. Leerlingen kunnen excelleren door hoge cognitieve prestaties te leveren, waarbij we ons realiseren dat ‘hoog’ relatief is. Voor de ene leerling moet het bij wijze van spreken een ‘10’ zijn. Een andere leerling stijgt boven zichzelf uit door tóch een voldoende te halen. Leerlingen kunnen vanzelfsprekend ook excelleren in beroepspraktijk.

KERNWAARDEN

Vanuit gesprekken op alle locaties over de school die we (willen) zijn kwamen vier kernwaarden naar voren die daadwerkelijk in de school leven. Een korte beschrijving staat op de website.

- We willen groeien
- We verbinden
- Iedereen is waardevol
- We zijn actief

ORGANISATIE

De organisatie van de Stichting Ubbo Emmius was in 2018 zoals in het bovenstaand organogram wordt aangegeven.

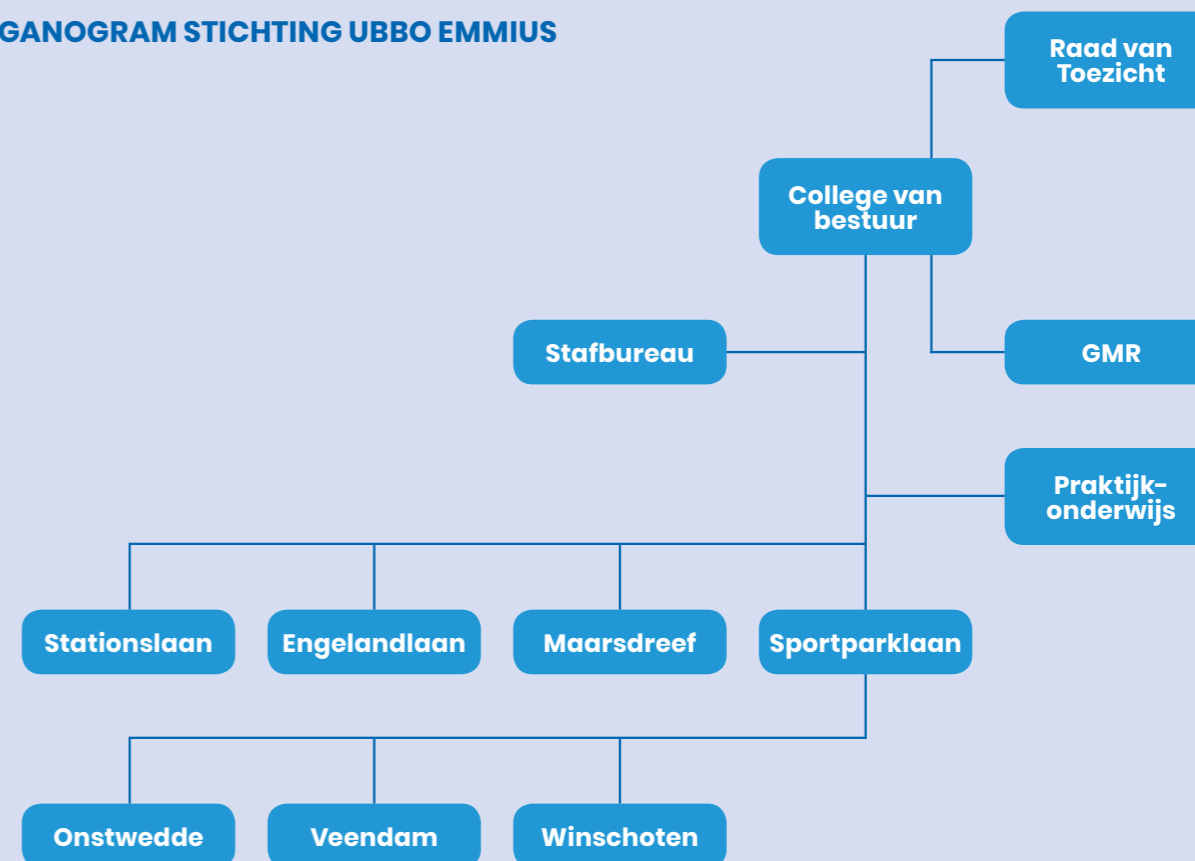
Alle genoemde locaties kennen een directeur. Daar vond in 2018 een aantal directiewisselingen plaats: Ester Moraal (directeur Maarsdreef) vertrok naar de RuG; Linda van Sloten kwam in haar plaats (was reeds directeur Engelandlaan) en verliet Onstwedde waar Ingrid de Boer werd benoemd. In Winschoten ging directeur Jaap Bakker met pensioen en hij werd opgevolgd door Landa Buiten.

De directeuren zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het implementeren van beleid, binnen de kaders zoals die veelal in het directie-team zijn overeengekomen en door het bestuur worden vastgesteld. De directie vergaderde om de veertien dagen en tweemaal was er een stichtingsbrede MT-dag waar ook de teamleiders aanwezig waren om mee te denken over strategische onderwijskundige zaken.

Er is sprake van scheiding tussen bestuur en toezicht met een CvB en RvT.

Het stafbureau ondersteunde én de bestuurlijke opdracht én zorgde voor ondersteuning van de managementteams.

ORGANOGRAM STICHTING UBBO EMMIUS

De betrokkenheid bij beide taken en ook de frequente reflectie daarop wordt als een groot goed beschouwd. Dat werd in het afgelopen jaar vooral duidelijk toen deze – vanwege de mogelijke besturenfusie – ter discussie werd gesteld.

De Stichting kent een MR voor de scholengemeenschap (SG) en een MR voor de locatie praktijkonderwijs (PrO). In de GMR worden de vergaderingen van beide MR-en voorbereid en worden de uitkomsten geëvalueerd en gesanctioneerd. Alle drie de MR-en vergaderden in 2018 achtmaal. De bestuurder bezocht alle MR-vergaderingen; voor de SG deed hij dat samen met de staf-directeur Financiën en Beheer en voor PrO samen met de locatie-directeur van deze vestiging. In alle gevallen vergadert de MR in het eerste deel met de bestuurder en in tweede deel zonder hem.

“De directeuren zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het implementeren van beleid.”

Verslag van de Raad van Toezicht

VOORAF

De raad van toezicht van Ubbo Emmius houdt toezicht op de Stichting voor bijzonder Voortgezet Onderwijs. De raad van toezicht richt zich op drie hoofdtaken te weten: toezicht houden op het bestuur en werkgever en klankbord zijn van de bestuurder. De raad van toezicht handelt conform de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO' van de VO-raad.

ONDERWERPEN DIE IN 2018 AANDACHT VROEGEN

De overdracht van de locatie Veendam aan Winkler Prins kwam veelvuldig aan de orde en de mogelijke fusie met het Dollard College heeft veel tijd gevraagd van de raad. Over die mogelijke fusie had de raad op 29 maart overleg met de raad van toezicht van het Dollard College en de beide besturen. Op 13 september was er een overleg met een delegatie van de raad van het Dollard College.

In het kader van het inspectiebezoek sprak de inspectie met een delegatie van de raad van toezicht. De raad was verheugd te kunnen constateren dat de inspectie een positief rapport uitbracht.

BIJEENKOMSTEN EN ONDERWERPEN

De raad vergaderde in 2018 acht keer. De raad werd door het bestuur op adequate wijze op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen. Daarnaast voorzag de controller de raad van financiële rapportages en werden die ter vergadering toegelicht. De raad werd op deze wijze door het bestuur in staat gesteld de doelmatigheid van de besteding van de financiële middelen goed te kunnen volgen. De raad nam kennis van het jaarplan en keurde de jaarrekening en de begroting goed. De raad werd in de loop van het schooljaar door middel van eerst een najaars- en vervolgens een voorjaarsrapportage op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op onderwijskundig gebied.

De raad besloot om naast de informatie die hij ontvangt van de bestuurder en het stafbureau ook de locaties te bezoeken en de directeurs uit te nodigen om tijdens de reguliere vergaderingen te vertellen hoe de locatie vorm en inhoud geeft aan het thema identiteit. Twee leden van de raad bezochten in 2018 de locatie Praktijkonderwijs aan de Gelderselaan. Leden van de raad bezochten Open Dagen en diploma-uitreikingen.

SCHOLING EN EVALUATIE

Op 5 maart evalueerde de raad zijn functioneren onder leiding van de heer Rick Steur (Beteor). Enkele leden van de raad volgden scholingsbijeenkomsten van Verus en de VTOI.

CONTACT MET DE LOCATIES EN DE MR-EN

De raad voert in principe twee keer per jaar een gesprek met afvaardigingen van de beide medezeggenschapsraden. Helaas ging de eerste bijeenkomst in 2018 niet door maar was er op 19 november wel een overleg. Tijdens deze bijeenkomst zijn afspraken gemaakt voor het vervolg.

VOORUITBLIK

Net als in 2018 zal ook het komende jaar volop nagedacht moeten worden over de vraag hoe de scholengemeenschap ondanks bedreigingen een kwalitatief goed en breed onderwijsaanbod kan blijven bieden. Een belangrijke rol daarin is weggelegd voor het bestuur van de school. De raad spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop de bestuurder leiding heeft gegeven aan de stichting, waardoor de organisatie in control is.

De raad is daarnaast ingenomen met de manier waarop de medewerkers van de onder de stichting ressorterende scholen zich hebben ingezet om de leerlingen van onze locaties te begeleiden op weg naar volwassenheid.

SAMENSTELLING EN ONTWIKKELING VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

De heer J. Bessembinders heeft gedurende zijn tijdelijke functie van wethouder van de gemeente Stadskanaal zijn rol als lid van de raad niet vervuld. Na de vorming van een nieuw college van B&W trad hij weer toe tot de raad.

De eerste termijn van mevrouw S.F. Brouwer-Keij liep af op 1 januari 2018. Zij gaf aan niet in aanmerking te willen komen voor een tweede termijn. Gezien de ontwikkelingen rond een mogelijke besturenfusie bleef zij, op verzoek van de raad, tot 1 juli aan als lid. Mevrouw C. Anninga beëindigde, om voor haar moverende redenen, haar deelname aan de raad met ingang van 8 oktober 2018.

De raad bestond op 31 december 2018 uit drie leden, de heer W.H. Everts (voorzitter), de heer J. Bessembinders (vicevoorzitter) en de heer J.H.A. Hazelhoff (lid). In 2019 zal de raad worden aangevuld met nieuwe leden. In het verslagjaar bestond de raad uit de volgende leden.

“De raad van toezicht handelt conform de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO' van de VO-raad.”

DE RAAD VAN TOEZICHT				
Naam	Functie	Hoofdfunctie	Einde zittingstermijn	Termijn
De heer mr. drs. W.H. Everts	voorzitter	directeur/eigenaar van Everts Bestuur& Advies te Bedum.	1- 9 - 2020	2e termijn
Mevrouw drs. J. Anninga	vice voorzitter tot 8 - 10 - 2018	directeur/eigenaar MTC Loppersum en extern lid eindexamencommissie Bacheloropleiding Verpleegkunde Hanzehogeschool.	1- 1 - 2022	2e termijn
Mevrouw dr. S.F. Brouwer-Keij	lid	-	1- 7 - 2018	1e termijn
De heer J. Bessembinders	lid vice voorzitter per 1- 10 - 18	-	1- 2 - 2019	1e termijn
De heer mr. J.H.A. Hazelhoff	lid	Directeur/Eigenaar Mr J.H.A. Hazelhoff LL.M Juridisch Advies en Toezicht en Docent Recht.	1- 1 - 2021	1e termijn

BIJLAGE NEVENFUNCTIES EN HONORERING

Nevenfuncties

W. H. Everts

Lid van de bezwaarschriftencommissie van de gemeente Eemsmond (tot 1 januari 2019). Voorzitter van de raad van toezicht van de Stichting MEE-Groningen tot 1-4-2018. Voorzitter van de raad van toezicht van de Stichting MEE Noord van 1-4-2018 tot 1-1-2019. Lid van de onafhankelijke externe ombudscommissie van de gemeente Delfzijl. Behandeling eventuele integriteitskwesies raadsleden gemeente Delfzijl. Lid ombudscommissie ISD Noordoost. Extern voorzitter Rekenkamercommissie gemeente Veendam. Voorzitter raad van toezicht van het Protestants Christelijk Basis Onderwijs te Meppel. Vicevoorzitter van de raad van toezicht van de Stichting Viviani voor protestants-christelijk en interconfessioneel onderwijs te Emmen. Interim-directeur van de Reken-kamercommissie gemeente Oldambt tot 1-3-2018.

J. Anninga

Voorzitter a.i. raad van toezicht Treant Zorggroep. Lid raad van toezicht Stichting Samenwerkende Ziekenhuizen Oost Groningen. Vicevoorzitter raad van toezicht Tinten Welzijnsgroep Gieten. Voorzitter raad van toezicht Noordkwartier c.p.o. te Appingedam e.o. Lid Noordgang IV VNONCW Noord. Vicevoorzitter Medezeggenschapsraad Willem Lodewijk Gymnasium Groningen. Voorzitter Ondersteuningsplanraad Passend Onderwijs VO 20.02 Stad Groningen.

S.F. Brouwer-Keij

Geen.

J. Bessembinders

Vicevoorzitter van de Vereniging Groninger Dorpen. Voorzitter van de Stichting Ondersteuning Groninger Dorpen. Voorzitter van de Stichting Smeerling-Metbroek. Voorzitter van de Stichting Beheer Evenemententerrein Onstwedde. Voorzitter van de Stichting Leergeld Zuid-Oost Groningen. Lid van het bestuur van de Stichting Openbare Bibliotheken Stadskanaal. Tijdelijk voorzitter Gebiedscommissie Westerwolde.

J.H.A. Hazelhoff

Plv vz Commissie bezwaarschriften sociale kamer gemeente Ermelo. Voorzitter gemeentelijke Ombudscommissie gemeente Midden Groningen. Voorzitter Algemene Kamer Commissie bezwaarschriften gemeente Midden Groningen. Voorzitter Commissie bezwaarschriften gemeente Weststellingwerf. Lid Commissie bezwaarschriften algemene kamer gemeente Oldenzaal. Voorzitter Commissie bezwaar-en beroepschriften gemeente Borger-Odoorn. Plv voorzitter algemene Kamer van de Commissie voor de bezwaarschriften gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. Lid Commissie voor Bezwaarschriften algemene kamer gemeente Hellendoorn. Voorzitter Algemene Commissie Bezwaarschriften Gemeente Assen. Lid commissie bezwaarschriften gemeente Leek. Lid Commissie van Advies voor Bezwaarschriften Functiewaardering namens het college van burgemeester en wethouders gemeente Pekela. Plv. voorzitter commissie van advies voor de behandeling van klagschriften gemeente Aa en Hunze. Lid commissie bezwaar-en beroepschriften gemeente Aa en Hunze. Voorzitter commissie bezwaar-en beroepschriften gemeente Pekela.

HONORERING

Naam	functie	Honorarium*
W.H. Everts	voorzitter	€ 7.500,-
J. Anninga	vice-voorzitter	€ 3.125,-
S.F. Brouwer Keij	lid	€ 2.500,-
J. Bessembinders	lid	€ 3.335,-
J.H.A. Hazelhoff	lid	€ 5.000,-

*alle bedragen zijn exclusief reiskosten en BTW.

Verslag van de GMR

Tot de Stichting Ubbo Emmius behoren twee scholen en dat maakt dat de verplichting bestaat een GMR te vormen. In goed overleg met de beide MR-en is besloten deze GMR in omvang klein te houden en deze twee opdrachten te geven: bereid met de bestuurder beide MR-vergaderingen voor en evalueer deze vergaderingen na afloop.

Bij die evaluatie is van belang dat adviezen worden doorgespeeld naar het CvB en dat besluiten worden gesanctioneerd. Dat laatste betekent dat als beide MR-en bijvoorbeeld instemmen met een voorgenomen besluit de GMR dit overneemt en dat vervolgens in documenten komt te staan dat dit besluit is genomen met instemming van de GMR.

In het jaar 2018 werd tot volle tevredenheid van beide MR-en op bovenstaande wijze gewerkt. De GMR vergaderde in totaal acht keer. Er is in deze periode instemming verleend t.a.v. de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling; een nieuwe Klokken-luidersregeling; de organisatiedagen in de vakantieregeling; Protocol medische handelen en medicijnverstrekking; Beleidsplan informatiebeveiligings- en privacybeleid; Protocol publicatie beeldmateriaal; invoering beroepsgericht vak Engelandlaan; Gedragscode ICT, Protocol Sociale Media; Protocol Meldplicht; Privacyreglement verwerking persoonsgegevens; AVG-reglementen (filmen en fotograferen door derden; gebruikersovereenkomst laptop; rechten betrokkenen; responsible disclosure voor leerlingen en medewerkers); voorstel nieuwe arbodienst; aanpassing lessentabel H/V-3; regeling Doorwerken na het bereiken van de AOW-leeftijd; Ouderbijdragen; Protocol ziekmelding en werkhervatting; aangepast reglement Alcohol en Drugs.

Op 19 november was er een overleg met de RvT. Van de RvT kwam de vraag te adviseren over de profielschets voor een nieuw lid van de RvT.

De MR-en van de scholengemeenschap en pro vergaderden aan het begin van het schooljaar een keer gezamenlijk en werden door de controller op de hoogte gebracht van de stand van zaken t.a.v. de begroting voor het nieuwe jaar. De mogelijkheid bestond daarop reacties te geven. Deze vergadering werd zeer gewaardeerd en zal worden gecontinueerd.

De samenstelling van de GMR was als volgt:

- De heer Wim Niemeijer (voorzitter en lid van de MR SG)
- Mevr. Barbette Boneschansker (secr. en lid van de MR Pro)
- Mevr. Marisse Zuidema (ouder en lid van de MR SG)
- Mevr. Romy van der Lingen – tot 1 augustus 2018 (leerling en lid van de MR SG); vacature vanaf 1 augustus 2018

Verslag van het College van Bestuur

CODE GOED ONDERWIJSBESTUUR

CvB en RvT van de Stichting Ubbo Emmius werken conform de 'Code Goed Onderwijsbestuur VO' en houden zich aan de zes lidmaatschapseisen van de VO-raad: de statuten; het bestuursreglement; het reglement Raad van Toezicht; het managementstatuut; de integriteitscode; klachtenregelingen en de klokken-luidersregeling zijn gepubliceerd op de website. Het CvB verantwoordt zich over de horizontale dialoog (zie hieronder) en maakt op de website melding van de nevenfuncties van de bestuurder en de leden van de RvT; er is door RvT en CvB een regeling nevenfuncties afgesproken en er wordt door beide geledingen op toegezien dat er geen belangenverstremming is bij bestuurder of lid van de RvT.

UBBO 2029

In 2018 zijn gesprekken gevoerd over de betekenis van het jubileumjaar 2019. Naast activiteiten van de Stichting "De Eeuw van mijn Ubbo" – die honderd jaar geschiedenis door middel van oral history in beeld en geluid wil vastleggen – en het voorbereiden van een symposium, een feest en een reünie werd de vraag gesteld of het jaar 2019 gezien moet worden als de afronding van een periode van honderd jaar of wellicht veel meer als de start van een nieuwe periode waarin de kennis van een eeuw onderwijs geschiedenis wordt meegenomen. De vraag leidde tot de aanzet van een beleidsnotitie: Ubbo 2029. In deze notitie werden vier belangrijke zaken geschetst:

- In de toekomst zal de betekenis van persoonsvorming zich steeds nadrukkelijker laten voelen en we willen daarop anticiperen.
- De doelen uit het Sektorakkoord dienen op onze scholen te worden gerealiseerd.
- De scholen moeten blijvend inzetten op pedagogiek en didactiek.
- Op alle locaties dienen bovenstaande zaken te worden besproken en te worden uitgewerkt in eigen keuzes; die gesprekken moeten niet alleen worden gevoerd met medewerkers, maar ook met leerlingen en ouders.

Op alle locaties werd hiermee in 2018 een start gemaakt en werd duidelijk dat de gesprekken (als genoemd onder d) tijd kosten, meer dan aanvankelijk was gedacht. Helder werd ook dat bepaalde huidige onderwijsontwikkelingen al passend zijn binnen Ubbo 2029 en er aandacht moet zijn voor borging en/of nadere stimulering.

We noemen:

- a. Het technasium in havo en vwo
- b. De start van de Business School in de bovenbouw havo
- c. Technologie en toepassing in vmbo tl
- d. Het stimuleren van een beroepsgericht vak in vmbo tl
- e. De ontwikkeling van techniekonderwijs, samen met basisonderwijs en bedrijven

GEACTUALISEERD SECTORAKKOORD

Ook de Stichting Ubbo Emmius stemde in 2018 in met het geactualiseerde sectorakkoord VO, waarmee wordt ingezet op meer uitdagend, eigentijds onderwijs voor leerlingen. Op alle locaties en door bestuur en staf werd gewerkt aan de hierbij behorende ambities:

- 1. Uitdagend onderwijs voor elke leerling
- 2. Eigentijdse voorzieningen
- 3. Brede vorming voor alle leerlingen
- 4. Partnerschap in de regio
- 5. Scholen als lerende organisaties
- 6. Toekomstbestendig organiseren: koppeling van onderwijs- en personeelsontwikkeling
- 7. Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht

De concept beleidsnotitie Ubbo 2029 bracht de beginsituatie van onze scholen t.a.v. de genoemde ambities in kaart.

1. Uitdagend onderwijs

De inspectie VO bezocht in het voorjaar 2018 alle locaties van Ubbo Emmius. De inspectie constateerde dat de basiskwaliteit overal in orde is: de onderwijsresultaten zijn voldoende en de leerlingen krijgen de ondersteuning en begeleiding die het mogelijk maakt om te leren. Ook formuleerde de inspectie verbeterpunten. Die liggen niet op het terrein van de planvorming (die is wel in orde), maar wel in het realiseren van een professionele cultuur waarbij de docenten de verantwoordelijkheid moeten nemen het onderwijs meer aan te laten sluiten bij de onderwijsbehoeften van leerlingen. De locatiedirecteuren konden zich vinden in deze bevindingen en zijn hiermee, op alle locaties, aan de slag gegaan. Er zijn afspraken gemaakt onder de titel "Lessen op orde", die bijvoorbeeld voorzien in de inzet van leerlingpanels; veel lesbezoek; de inzet

van een objectief instrument. Er werden gesprekken gestart over een meer optimaal gebruik van de onderwijstijd en er zijn goede ervaringen opgedaan met het afsluiten van een vak op een hoger niveau.

2. Eigentijdse voorzieningen

In het jaar 2018 is veel aandacht uitgegaan naar een goede borging van een blijvende sturing en monitoring van de ICT-infrastructuur. Naast de mogelijkheid de situatie te laten zoals die is; dan wel te outsourcen is een derde optie in beeld gekomen: een nader te bepalen deel van sturing en monitoring uitbesteden en tegelijkertijd meer inzetten op de vertaalslag naar het primaire proces. Er is een onderzoek gestart dat in het voorjaar van 2019 zal worden afgerond. In zijn algemeenheid is er in 2018 t.a.v. de ontwikkeling van e-didactiek te weinig ontwikkeling geweest. Dat geldt ook voor het inzetten van de mogelijkheid van het pakket Office365.

3. Brede vorming van leerlingen

Dat persoonsvorming naast kwalificatie en socialisatie een belangrijk onderwerp in en voor het onderwijs behoort te zijn is vanaf 2015 binnen onze Stichting een belangrijk thema, dat ook in 2018 weer nadrukkelijk om aandacht vroeg en werd ondergebracht in de concept beleidsnotitie Ubbo 2029. Bijbehorende activiteiten zijn dagopeningen en vieringen en de doorgaande ontwikkeling van Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB).

4. Partnerschap in de regio

Ubbo Emmius heeft in 2018 de contacten met het bedrijfsleven verder uitgebouwd. Het Praktijkonderwijs, het Technasium, de opleiding Technologie & Toepassing en sommige D&P-opleidingen profiteren van deze contacten. In overleg met het bedrijfsleven, het MBO en het HBO is verdergegaan met de start van een Innovatiehub. Ubbo Emmius participeerde ook in 2018 volop in het Platform VO-MBO en onderhield ook goed contacten met de lokale overheden. In het verband WINNN werd met collega-scholen in Drenthe samengewerkt met de bedoeling goede leerkrachten, die vanwege de krimp moeten vertrekken, voor een van de deelnemende scholen te behouden.

5. Scholen als lerende organisaties

Ubbo Emmius participeert met andere scholen in de Opleidingsschool Ommelanden. In 2018 werd een tweede schoolopleider geworven. Startende leraren met minder dan drie jaar ervaring, volgen op Ubbo Emmius al jaar en dag een inductieprogramma. Dit programma bevat zowel onderwijskundige zaken als een stevige intervisiecomponent. Alle startende docenten worden op de locaties bezocht door een coach en de direct leidinggevende. Voor alle nieuwbenoemde docenten worden vier voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd waar het reilen en zeilen binnen de stichting centraal staat. Op alle locaties waren (en zijn) docenten met elkaar in gesprek over het onderwijs van de toekomst en werkt(e) men aan een plan voor de komende vier jaar, waarin ook ontwikkeltijd en taakbeleid een passende plaats krijgen.

6. Toekomstbestendig organiseren

Vrijwel alle directeuren volgden de leergang SHRM van de VO-raad of deden deze kennis op in een andere leergang. De voornemens waren om in het voorjaar van 2019 “STAP 2” (passend bij deze leergang) in te zetten voor vervolgstappen. Het besluit moest worden genomen dit uit te stellen, omdat de externe ondersteuning anders verliep dan vooraf was ingeschat en deze ‘STAP’ daarom niet verantwoord genomen kon worden. Principes van SHRM zijn betrokken bij de keuze voor een nieuwe arbodienst. Medewerkers werden volop in de gelegenheid gesteld zich verder te professionaliseren. Dat gebeurde door inschrijving voor scholingen, maar ook door het organiseren van scholing op de locatie. De school dient te beschikken over bevoegde docenten. Om dat ook in de praktijk te realiseren is met iedere onbevoegde docent een scholingsafpraak gemaakt.

7. Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht

Kwaliteitszorg, horizontale verantwoording en rol van de toezichthouder komt in dit jaarverslag op andere plaatsen aan de orde.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN

Voor Ubbo Emmius betekent ‘maatschappelijk verantwoord ondernemen’ misschien wel allereerst dat er bewustzijn bestaat, in de gehele organisatie, dat scholen niet alleen onderdeel uitmaken van de samenleving, maar dat we ons daartoe ook leren verhouden. In de grondslag en de doelstelling van de school is dit opgenomen en ook in het jaar 2018 werd daarvan werk gemaakt. Naast kwalificatie waren ook socialisatie en persoonsvorming van grote betekenis. We verwijzen verder naar wat hierboven is opgemerkt over partnerschap: het uitbouwen van de contacten met het bedrijfsleven; de start van de Innovatiehub; het Platform VO-MBO; de uitstekende contacten met de lokale overheden en werkverband WINNN, opgericht vanwege de krimp.

Duurzaamheid is een belangrijk thema in de school. Er wordt gezien in hoeverre we bijvoorbeeld plastic kunnen terugdringen; afval kunnen scheiden (in Winschoten is een pilot gestart); meer gebruik kunnen gaan maken van zonne-energie; enz. De kernwaarde ‘We zijn actief’ krijgt in de praktijk, op iedere locatie, ook gestalte met acties voor goede doelen.

KWALITEITSZORG

In een Kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) werd, ook in 2018, aan de hand van (sub)domeinen en (sub)indicatoren de kwaliteit van de school gevolgd. Hiertoe werd gebruik gemaakt van de hierbij behorende cyclus P&C. Analyses, opgemaakte Standen van Zaken (SvZ) en In-Control-Statements (ICS) werden vastgesteld en/of besproken. Dat laatste gebeurde bijvoorbeeld in consentgesprekken met medewerkers, ouders en leerlingen en ook in reviewgesprekken waarin directeuren, driemaal per jaar, aan hun collega's verslag doen.

De opbrengsten zijn op orde. Wanneer een locatie op een van de rendementen factoren onderuit dreigt te gaan, wordt ondersteuning van de staf ingezet om de helpende hand te bieden.

INSPECTIEONDERZOEK

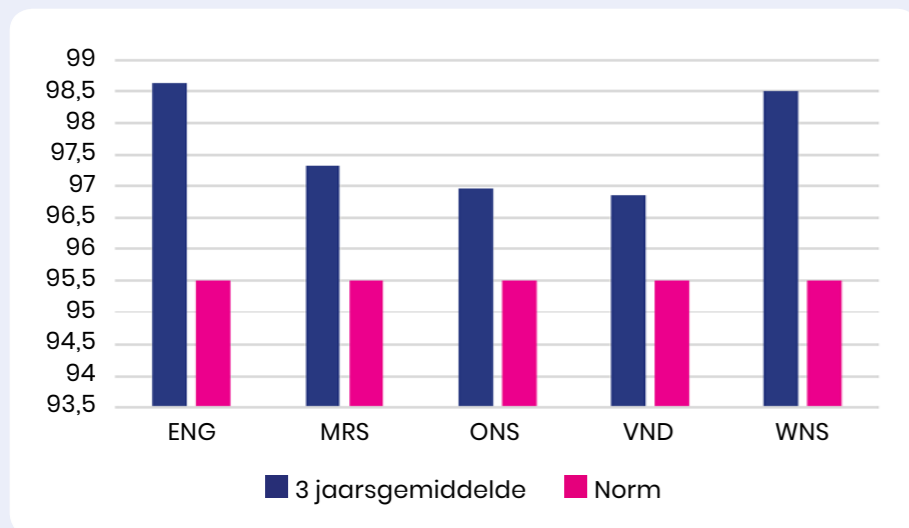
De inspectie VO bezocht in het voorjaar van 2018 de scholen van onze stichting. Het betrof een zgn. ‘Vierjaarlijks Onderzoek’ dat op twee niveaus werd uitgevoerd: bestuursniveau en schoolniveau. Daarnaast was er sprake van een stelselonderzoek. Op bestuursniveau werden vijf standaarden onderzocht waarbij, voor de eerste drie, ook gekeken werd naar de doorwerking op schoolniveau: werkt het in de praktijk? Op schoolniveau onderzocht de inspectie in een verificatieonderzoek de locaties Praktijkonderwijs, Maarsdreef en Stationslaan en keek in totaal naar acht standaarden. Zoals in het onderstaande schema duidelijk wordt: alles staat op groen (voldoende) en in een geval is er sprake van goud (goed).

Niet officieel behorende tot het vierjaarlijks onderzoek werden de andere locaties van Ubbo Emmius, in dezelfde periode, vereerd met een stelselonderzoek. De inspectie onderzocht de locaties Engelandlaan, Onstwedde, Sportparklaan, Veendam en Winschoten op het thema ‘motiverende kenmerken van het onderwijs’ en bezocht, net als bij het verificatieonderzoek, lessen en sprak ook hier met leerlingen, docenten en de MT's.

ONDERWIJSPRESTATIES

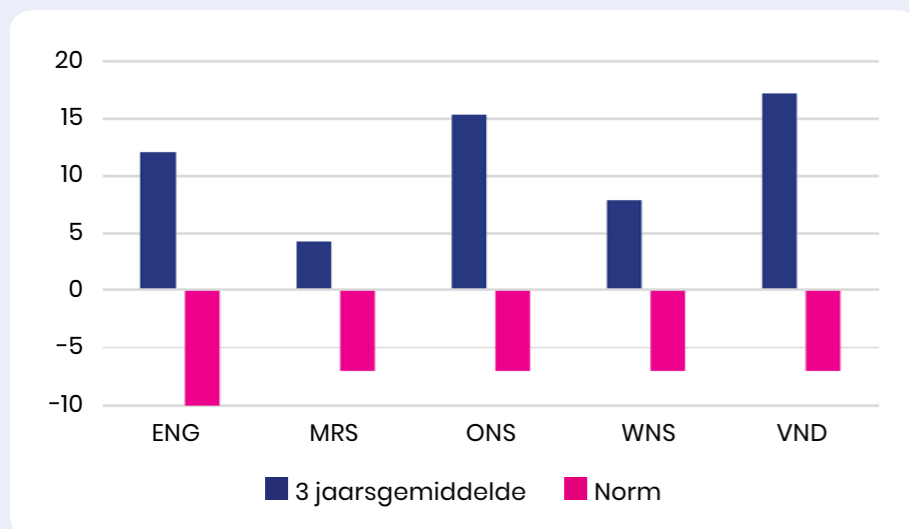
In onderstaande grafieken wordt steeds het driejaarsgemiddelde getoond met de norm. Ook de inspectie werkt met deze gegevens.

Onderbouwsnelheid

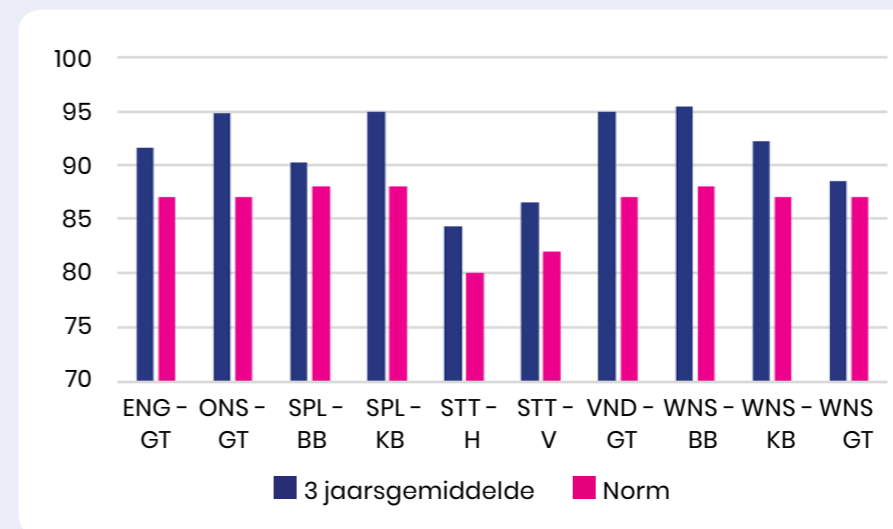
Deze indicator wordt berekend op locatieniveau en geeft het aantal leerlingen weer die vanuit klas 1 en klas 2 zijn doorgestroomd naar een hoger leerjaar. Voor deze indicator geldt dat alle vestigingen ruimschoots voldoen aan de norm van de inspectie.

Onderwijspositie leerjaar 3

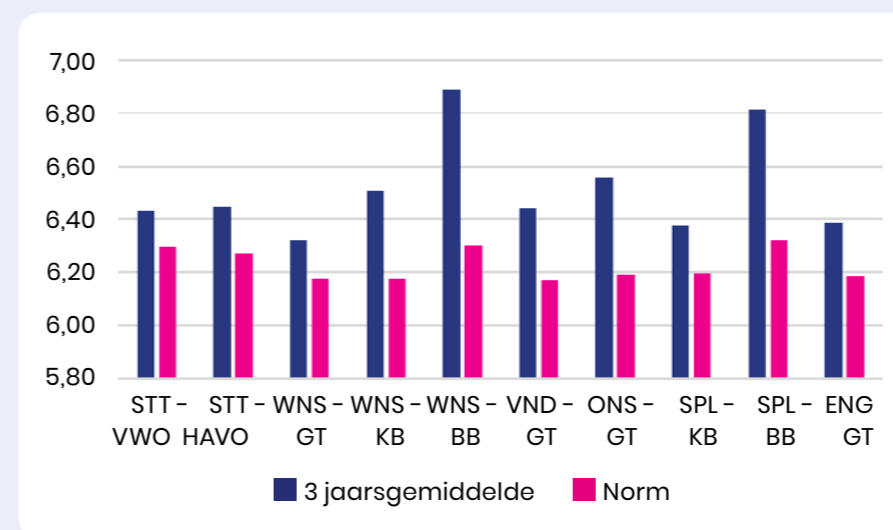
Bij deze indicator wordt bekeken hoe de positie van de leerlingen in klas 3 zich verhoudt tot het advies van de basisscholen dat zij hebben meegekregen. Deze indicator wordt op locatieniveau bepaald. De normen verschillen per locatie doordat zij worden vergeleken met verschillende vergelijkingsgroepen (afhankelijk van het onderwijsaanbod). Alle locaties scoren goed ten opzichte van de norm.

Bovenbouwsucces

Voor deze indicator wordt voor alle locaties bepaald van elke leerling of hij/zij het betreffende leerjaar in de bovenbouw wel of niet succesvol afrondt.

Gemiddeld cijfer centraal examen

Deze indicator is het gemiddeld behaalde cijfer per locatie per niveau. Alle locaties scoren boven de norm.

PASSEND ONDERWIJS

Ubbo Emmius participeerde ook in 2018 in het samenwerkingsverband Groningen Ommelanden 20.02. Vanuit het samenwerkingsverband maakte de school gebruik van de diensten van het Expertise- en Consultatieteam (ECT). Daarnaast namen alle locaties deel aan de zogenaamde task force, een overleg waarbij de gemeenten, hulpverlenende instanties en de scholen complexe dossiers bespreken en komen tot een-kind-een-plan, met name gericht op het voorkomen van thuiszitten van leerlingen. De thuiszittersproblematiek is in 2018 een (nog) belangrijker aandachtspunt geworden. Op basis van cijfers kwamen en komen deze zaken o.a. in de reviews aan de orde, maar ook in het overleg van de ondersteuningscoördinatoren.

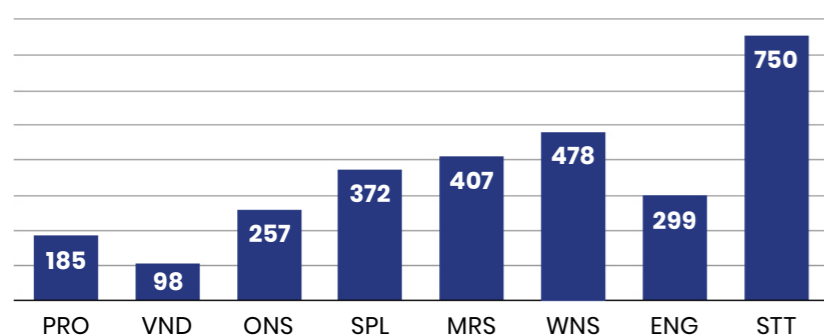
De schoolpsycholoog en de orthopedagogen werden volop ingezet om docenten van handelingsadviezen te voorzien.

De middelen die de school ontvangt vanuit het samenwerkingsverband komen direct ten goede aan de ondersteuning van onze leerlingen. Het gaat hierbij in hoofdzaak om het vormen van kleinere klassen en individuele ondersteuning van leerlingen. Dit betekent dat de middelen hoofdzakelijk worden gebruikt voor personele inzet. In 2018 is vastgesteld dat in de komende jaren de financiële middelen met ongeveer € 200.000,- zullen teruglopen en dat er daarom kritisch naar de zorgstructuur gekeken moet worden.

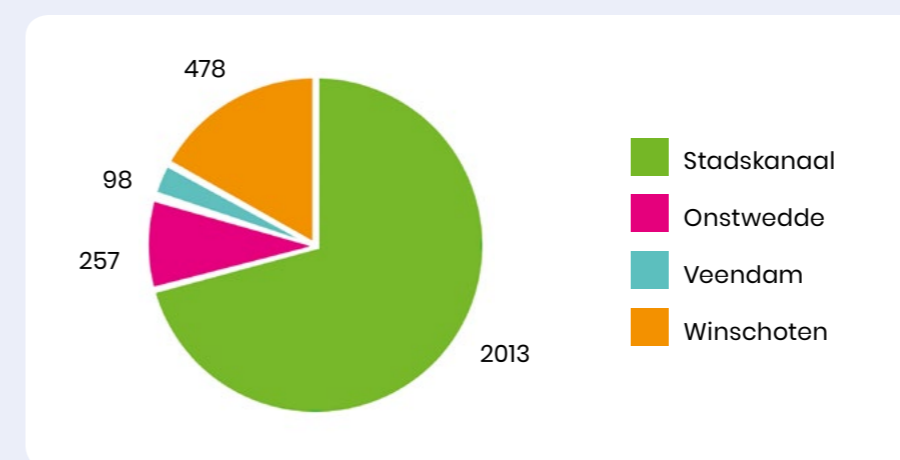
LEERLINGENAANTALLEN

Bij de start van het schooljaar 2018-2019 telde de school 2846 leerlingen die als aangegeven in de grafiek zijn verdeeld over de vestigingsplaatsen. Omdat de ontwikkeling van de leerlingenaantallen een belangrijke indicator binnen de risicoanalyse vormt werd dit ook in 2018 goed gemonitord en is bij de aanstelling van medewerkers goed rekening gehouden met deze ontwikkeling.

2846 leerlingen

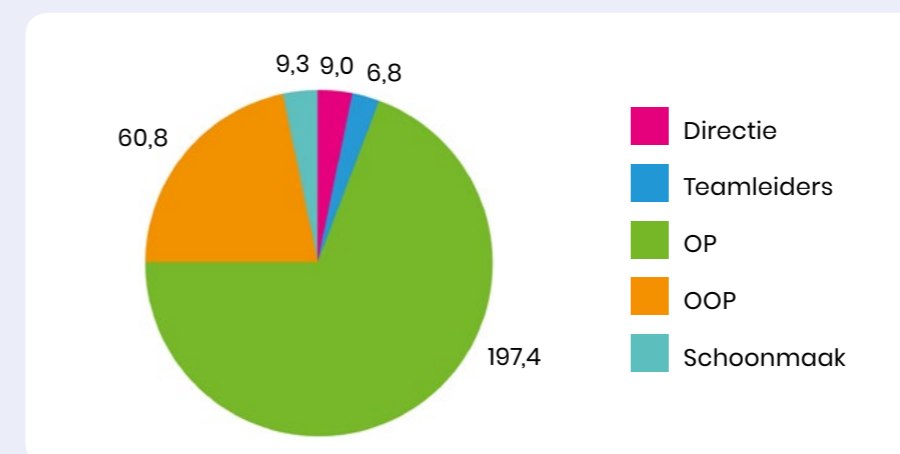
In onderstaande grafiek is de opbouw van de school te zien per vestiging.

Het leerlingenaantal in Veendam is sterk afgenomen doordat er geen nieuwe brugklasleerlingen zijn ingeschreven en klas 2 werd 'overgedragen' aan de openbare scholengemeenschap Winkler Prins.

PERSONEEL

Bij de start van het schooljaar 2018-2019 is de omvang van het personeel in dienst van Ubbo Emmius 283,27 fte. Nevenstaande grafiek laat de verdeling zien per functiecategorie.

Onderstaande tabel laat de medewerkers die in dienst zijn van Ubbo Emmius zien uitgesplitst naar functiecategorie en brinnummer.

	Ubbo Emmius	Scholengemeenschap	PRO
		02VJ	18UZ
	FTE	FTE	FTE
Directie	9,00	8,00	1,00
Teamleiders	6,80	5,80	1,00
OP	197,40	182,25	15,15
OOP	60,81	56,31	4,50
Schoonmaak	9,26	8,61	0,65
Totaal	283,27	260,97	22,30

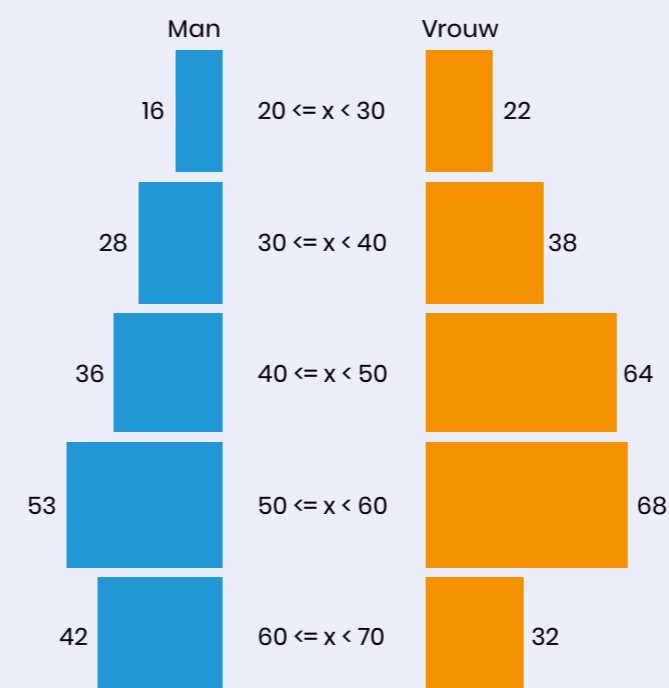
Buiten deze reguliere formatie is er sprake van inleen van medewerkers voor 23,3 fte. Deze is als volgt verdeeld:

- Per 1-8-2018 zijn de medewerkers van Ubbo Emmius Veendam in dienst gekomen van Winkler Prins. Voor het verzorgen van het onderwijs op de locatie Veendam wordt gedurende het schooljaar 2018-2019 9,96 fte gedetacheerd vanuit Winkler Prins aan Ubbo Emmius.
- In de samenwerking met het Noorderpoort worden personeelsleden over en weer ingezet via detachering of via een KVGR-regeling. Het gaat hierbij om 5,91 fte inzet voor Ubbo Emmius.
- Om flexibiliteit binnen het personeelsbestand te borgen maakt Ubbo Emmius gebruik van uitzendkrachten en/of zzp'ers. Het betreft 7,40 fte.

Ubbo Emmius heeft medewerkers huishoudelijke dienst in dienst. Deze medewerkers worden uit de materiële bekostiging betaald.

LEEFTIJDOPBOUW

We zien dat de Stichting een groot aantal medewerkers in de categorie 50 tot 60 jaar heeft. Voor de medewerkers in de categorie 60-70 jaar geldt dat de uitstroom vanwege het bereiken van de AOW gerechtigde leeftijd nog tot 2021 op zich laat wachten. Door de verhoging van de AOW-leeftijd is er sprake van uitstel van natuurlijk verloop.

ZIEKTEVERZUIM

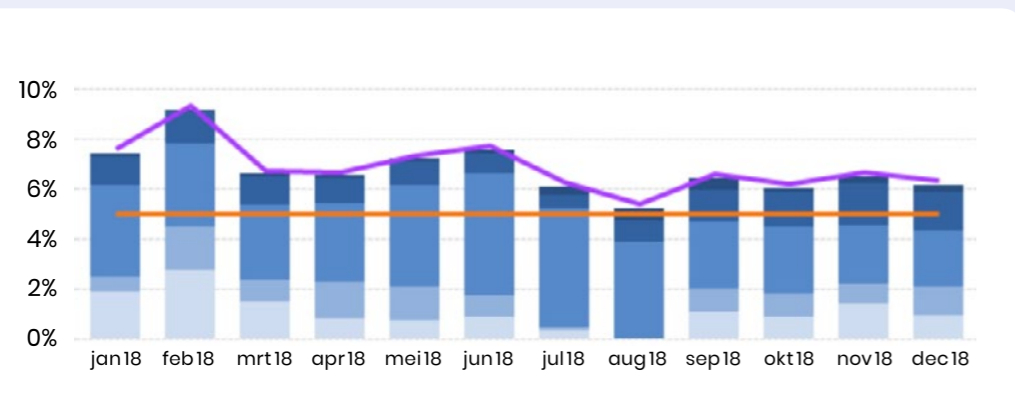
Al een aantal jaren kampt de Stichting Ubbo Emmius met een hoog ziekteverzuim. In het jaar 2018 is overgestapt naar een andere arbodienst en is tevens gekozen voor een andere manier van werken waarbij het medische model wordt verlaten en wordt ingezet op het zgn. eigenregiemodel. De school is verzekerd tegen de extra kosten als gevolg van vervanging van zieke werknemers. Het risicofonds betaalt na 30 dagen ziekte de kosten.

Periode	2018	2017	2016	2015
Meldingsfrequentie	1,18	1,16	1,15	1,13
Verzuim %	6,7%	6,5%	7,1%	5,2%

Bron: AFAS InSite

In onderstaande tabel zijn kengetallen ziekteverzuim weergegeven. Het ziekteverzuim is inclusief langdurige ziekte maar exclusief zwangerschapsverlof. Het totale ziekteverzuim in 2018 komt uit op 6,7 %.

In onderstaande grafiek is het verzuim per maand te zien. De rode lijn is het streefpercentage.

GEVOERD BELEID INZAKE UITKERINGEN

Het bestuur is terughoudend met betrekking tot het verstrekken van uitkeringen bij ontslag. In 2018 zijn er geen uitkeringen anders dan de wettelijk verplichte transitievergoeding, bij ontslag verstrekt. Het beleid is gericht op het tijdig interveniëren om ontslag te voorkomen.

HUISVESTING

In 2018 is op het gebied van huisvesting vanzelfsprekend de aandacht uitgegaan naar zaken die zijn opgenomen in het MOP (meerjarig onderhoudsplan). Op alle locaties zijn de hierin genoemde werkzaamheden uitgevoerd.

Als gevolg van de krimp werd in 2017 besloten dat de laagbouw van de locatie Engelandlaan moest worden teruggegeven aan de gemeente Stadskanaal. In 2018 bleek dat dit gebouwdeel, voor leerlingen van de Sportparklaan, toch moest worden betrokken. In Winschoten werden gesprekken over (ver)nieuwbouw opgeschort omdat de besturenfusie vertraging opliep.

SAMENWERKING

Evaluatie directieteam

Jaarlijks is er in het directieteam, conform het managementstatuut, overleg over de onderlinge samenwerking. Daarvan wordt verslag gedaan en dat leidt, waar nodig, ook tot nadere afspraken. In dat overleg is aandacht voor drie rollen, t.w. die van de locatiedirecteur, de stafdirecteur en de bestuurder.

CvB

Het functioneren van het bestuur is vanzelfsprekend aandachtspunt in het jaarlijkse beoordelingsgesprek met de RvT. De bestuurder heeft twee onbetaalde nevenfuncties. Hij is voorzitter van Kring Noord en van de landelijke commissie Onderwijs en Zingeving van Verus. Daarnaast participeert hij in Platform VO-MBO in de provincie Groningen (is daarbinnen lid van de agendacommissie, de commissie herontwerp en de commissie Techniek).

Samenwerkingsverband Groningen Ommelanden

De Stichting participeert in dit samenwerkingsverband. De stafdirecteur Onderwijs en Kwaliteitszorg is hiervan vicevoorzitter.

Horizontale dialoog

Niet alleen de bestuurder, maar ook de RvT geven betekenis en inhoud aan de zgn. horizontale dialoog. Voor de RvT gaat het veelal om 'soft controls'; voor de bestuurder is het belangrijk dat hij kennis heeft van wat er in en rond de scholengemeenschap speelt en dat hij daarmee rekent bij de ontwikkeling van beleid. Dit gebeurde ook in 2018. Zeer frequent was er overleg met beide MR-en en de GMR. Naast de formele gesprekken werd er soms ook op basis van thema's samengewerkt met de MR. Buiten de school zijn er tal van overlegvormen. Er was overleg met ROC's over de aansluiting vmbo-mbo; werden er met het primair onderwijs afspraken gemaakt over de aansluiting op het PO en waren er overleggen met gemeenten over de afstemming van zorg en ondersteuning. Vanuit het vmbo zijn er, op dit moment ook vooral op het terrein van de techniek, veel contacten met het bedrijfsleven.

KLACHTEN

Binnen iedere organisatie worden er fouten gemaakt en kunnen daarover terecht klachten worden geuit. Een klacht is (dus) een kans. Het beleid is erop gericht dat klachten zo laag mogelijk in de organisatie worden opgelost en dat van daaruit kan worden geëscaleerd. In 2018 is één keer een klacht bij het CvB terecht gekomen en deze is naar tevredenheid van alle partijen opgelost met behulp van een mediator. De officiële klachtenregeling hoefde niet in werking te worden gesteld. Er zijn (opnieuw) geen klachten bij de landelijke klachtencommissie gedeponerd.

INTEGRITEIT EN PRIVACY

De school beschikt over een integriteitsprotocol. Jaarlijks – bij de start van het schooljaar – worden alle medewerkers gewezen op het bestaan hiervan en op de gedragsregels die hierbij van toepassing zijn.

De school bereidde zich goed op de intrede van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Alle noodzakelijke protocollen waren op tijd voorhanden. Bewustwording werd in gang gezet en een Functionaris Gegevensbescherming is aangesteld. Implementatie van een aantal zaken, die verband houden met de AVG, is nog gaande. Het gaat m.n. om zaken die door middel van het schooladministratiepakket geborgd moeten worden.

Financieel verslag

FINANCIËLE INFORMATIE

Ubbo Emmius werkt met een meerjarenbegroting. Deze heeft een taakstellend karakter. De bestuurder draagt de eindverantwoordelijkheid voor deze taakstelling. De bestuurder legt vier keer per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de financiële stand van zaken.

Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de school. In het verleden opgebouwde reserves zijn ondergebracht in algemene reserves en bestemmingsreserves.

Ubbo Emmius beschikt over een aanzienlijk vermogen. Doel van dit vermogen is het afdekken van de risico's die de organisatie mogelijk loopt. De opbrengsten van het vermogen (rente) gebruikt het bevoegd gezag als extra jaarlijkse baten die ten goede komen aan de exploitatie van de organisatie.

ALGEMENE FINANCIËLE BESCHOUWING

De samenstelling van de jaarrekening 2018 heeft plaatsgevonden conform de richtlijnen die zijn voorgeschreven door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en die mede zijn gebaseerd op bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek. Op sommige punten wijken de OC&W-richtlijnen af, of zijn er aanvullende richtlijnen vanwege de specifieke eisen die de verslaggeving van onderwijsinstellingen vergt. Het bestuursverslag kent een verplichte indeling op voorschrift van OC&W.

BALANS

Het balanstotaal is ten opzichte van het voorgaand jaar met ruim € 1.000.000,- gestegen. Het positieve resultaat over 2018, waardoor het eigen vermogen met ruim € 250.000,- gestegen is, en de toename van de kortlopende schulden met ruim € 800.000,- zijn de belangrijkste redenen van deze stijging.

De stijging van de kortlopende schulden wordt m.n. veroorzaakt door de rekening courant verhouding die eind 2017 een vordering betrof en eind 2018 een schuld van ruim € 550.000,-. Dit verschil ontstaat doordat er een voorlopige afrekening betaald is aan het Noorderpoort in december 2017 en in 2018 geen voorlopige afrekening heeft plaatsgevonden en de volledige doorbelasting als schuld is opgenomen in 2018.

Verder is een deel van de ontvangen technieksubsidie als 'nog te besteden doel-subsidie' opgenomen aangezien de plannen m.b.t. innovaties in het techniekonderwijs pas eind 2018 uitgewerkt zijn. De gewenste investeringen m.b.t. de technieksubsidie zullen in 2019 plaatsvinden.

Opvallend is verder de forse stijging van de liquide middelen met bijna € 1.500.000,-. Deels is dit inherent aan de stijging van de kortlopende schulden. Dit veroorzaakt een tijdelijke verhoging van de liquide middelen. Verder draagt het positieve resultaat over 2018 bij aan de stijging van de liquide middelen en zijn er minder middelen vastgelegd in materiële vaste activa en financiële vaste activa. De afname van de materiële vaste activa is het gevolg van een dalend leerlingenaantal. De daling van de financiële vaste activa is het gevolg van de aflossing van de lopende leningen.

WEERSTANDSVERMOGEN EN KAPITALISATIEFACTOR

Jaarlijks worden de ontwikkeling van de algemene reserve en fondsen kritisch beoordeeld en wordt nagegaan of - en in welke mate - het vermogen op peil is, om tegenvallers op te vangen. Ook wordt gelet op de eigen vermogenspositie in relatie met de vastgelegde activa en aangegane verplichtingen. Het beleid is erop gericht om de vermogenspositie in balans te houden met de noodzaak om tegenvallers en risico's op te kunnen vangen en daarmee de toekomst van de instelling blijvend te garanderen. Tevens acht het bestuur het noodzakelijk dat de investeringen in gebouwen, inventaris en overige activa worden gefinancierd met eigen vermogen om de jaarlijkse exploitatie niet of zo gering mogelijk te belasten met rente en aflossing.

Volgens de financiële cijfers en bijbehorende kengetallen is het weerstandsvermogen van Ubbo Emmius per ultimo 2018 23% (was in 2017 22%). Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de organisatie in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het nodig is het gehele beleid om te gooien. Bij de berekening van dit kengetal is het totale eigen vermogen, zonder onderscheid naar bestemmingsreserves en private reserves, afgezet tegen de totale baten van de organisatie. Als standaardnorm wordt een percentage van 10% voldoende geacht.

De kapitalisatiefactor, ontstaan vanuit de opdracht die de commissie Don heeft gekregen van het ministerie van OC&W om onderzoek te doen naar de financieringsstructuren en financiële risico's van onderwijsinstellingen, dient feitelijk ter vervanging van het kengetal weerstandsvermogen en heeft als doel om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. De signaleringsgrens voor de stichting is berekend op 30%. Een percentage boven deze grens duidt op een inefficiënte benutting van kapitaal. Er is in dat geval ruimte om meer vermogen in te zetten t.b.v. de normale bedrijfsvoering.

De kapitalisatiefactor, gecorrigeerd met de boekwaarde gebouwen en terreinen en het privaat vermogen, voor de stichting (ter vergelijking zijn ook de ratio's voor de jaren 2015 t/m 2017 weergegeven) bedraagt:

Kapitalisatiefactor			
2018	2017	2016	2015
33%	30%	29%	35%

Er is sprake van een overschrijding van de signaleringsgrens. Bij de bepaling van de signaleringsgrens wordt onderscheid gemaakt in een drietal functies van de kapitalisatiefactor:

- de financieringsfunctie (t.b.v. vervanging materiële vaste activa);
- de transactiefunctie (voor het afdekken van de kortlopende schulden);
- de bufferfunctie (opvangen van tegenvallers).

Rekening houdende met deze aspecten wordt inzage verkregen in de resterende financiële ruimte. In onderstaand overzicht wordt een bedrag van € 1.098.943,- getoond m.b.t de financiële ruimte.

AANWEZIG KAPITAAL VERSUS BENODIGD KAPITAAL 2018

Ubbo Emmius werkt met een meerjarenbegroting. Deze heeft een taakstellend karakter. De bestuurder draagt de eindverantwoordelijkheid voor deze taakstelling. De bestuurder legt vier keer per jaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de financiële stand van zaken.

A. Aanwezig kapitaal	
Totaal vermogen	€ 11.464.157
-/- gebouwen en terreinen (G&T)	€ 676.000
-/- privaat vermogen	€ 789.156
totaal aanwezig kapitaal (gecorrigeerd)	€ 9.999.001
<i>als percentage van de totale baten</i>	33%

B. Benodigd kapitaal: bestuurspecifieke kapitaalsbehoefte	
1. Kapitaal voor instandhouding materiële vaste activa	
a. vervangingswaarde materiële vaste activa	€ 9.649.680
b. financieringsbehoefte: mogelijkheid tot spreiding van investeringen	40%
	€ 3.859.872

2. Kapitaal voor het doen van reguliere transacties (transactiefunctie)	
hoogte kortlopende schulden	€ 3.543.513
	€ 3.543.513

3. Kapitaal voor het opvangen van tegenvallers in de exploitatie (bufferfunctie)	
A. O.b.v. normatieve uitgangspunt Commissie Don	
- uitgaande van percentage t.o.v TB	5,0%
- bufferliquiditeit	€ 1.496.672
B. O.b.v. eigen risico-analyse	
Keuze voor wijze bepaling bufferfunctie (A of B)	A € 1.496.672

Totaal benodigd kapitaal / kapitaalsbehoefte	€8.900.057
<i>Als percentage van de totale baten</i>	30%

Vershil aanwezig kapitaal - benodigd kapitaal (financiële ruimte)	€ 1.098.943
--	--------------------

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De gebouwen, waarvan het juridisch eigendom bij het bevoegd gezag berust en het economisch eigendom sinds 1 januari 1997 bij het gemeentebestuur, zijn niet opgenomen in de balans en zijn om niet in bruikleen. In 2011 is een eigen bijdrage gedaan in de nieuwbouw van de MFA Onstwedde van € 700.000,-. Deze bijdrage wordt in 10 jaar afgeschreven en wordt volledig gedekt vanuit de bestemmingsreserve Nieuwbouw. Met ingang van het jaar 2015 worden bouwkundige kosten voor aanpassingen en vernieuwingen middels de zgn. componenten-methode geactiveerd en middels een afschrijving ten laste van de exploitatie gebracht. De overige baten en lasten, die verband houden met onderhoud aan de gebouwen, worden rechtstreeks in de exploitatie verantwoord. In 2016 heeft er onder andere een bouwkundige investering plaatsgevonden bij Pro Stadskanaal van ongeveer € 250.000,-. De afschrijvingskosten die hiermee gemoeid zijn worden jaarlijks ten laste van de daarvoor bestemde onderhouds-reserve gebracht. In 2017 is er een klein bedrag á € 20.000 geïnvesteerd en in 2018 is niets geïnvesteerd in gebouwen.

In 2018 werd voor € 624.000,- aan nieuwe inventaris en apparatuur aangeschaft. Voor 75% bestond dit uit investeringen in ICT. De totale afschrijvingslast voor inventaris en apparatuur bedroeg in 2018 € 654.000,-. Inventaris met een aanschafwaarde tot een bedrag van € 1.000,- wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht. De totale aanschafwaarde van de geactiveerde inventaris bedraagt ultimo 2018 ruim € 7,26 miljoen waarvan de boekwaarde per 31 december 2018 € 2,08 miljoen bedraagt.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op algemeen aanvaarde bedrijfseconomische uitgangspunten; ze zijn mede op advies van het taxatiebureau HDS, die in 2015 de inventarisatie van de materiële vaste activa uitvoerde, vastgesteld.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Aan de gemeente Stadskanaal is in 1996 een lening verstrekt in verband met de financiering van de verbouw aan de locatie Maarsdreef. Op basis van een annuïteitslening vindt de jaarlijkse verrekening plaats. De looptijd is 40 jaar en eindigt in 2036. De lening heeft betrekking op investeringen waarbij de gemeente garant staat voor de aflossings- en renteverplichtingen.

In 2014 is een renteloze lening van € 135.000,- verstrekt aan Stichting MFA De Bast voor de financiering van zonnepanelen. De lening zal in relatie tot de betaalbaarstelling van subsidiebedragen en het terugverdienen van energiekosten naar verwachting binnen 10 jaar worden afgelost. Tevens is er in 2017 een betalingsregeling getroffen voor de verkoop van het boekenfonds van Ubbo Emmius aan de boekenleverancier.

Deze regeling loopt in de jaren 2018 t/m 2020. Het deel van de betalingsregeling dat in 2020 afgelost zal worden is als financiële vaste activa verantwoord, het deel dat in 2019 ontvangen zal worden is verantwoord onder de kortlopende vorderingen.

VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Per ultimo 2018 is er sprake van een vordering van € 670.000,- waarvan € 175.000,- een vordering betreft op de boeken-leverancier voor de aflossing van het bedrag in 2019 conform de betalingsregeling. Verder is er een vordering opgenomen op de gemeente Stadskanaal voor de vergoedingen sport, OZB en schadeherstel. In totaal gaat dit om ongeveer € 155.000,-. Tevens is er een vordering op het risicofonds opgenomen voor de vergoeding van ziektekosten in november en december 2018 á € 56.000,- en is er een beschikking ESF ontvangen van € 150.000 waarvoor de middelen begin 2019 binnenkomen. De vooruitbetaalde bedragen zijn in totaal € 62.000 en betreffen voornamelijk termijnbedragen voor het eerste kwartaal van 2019 en vooruitbetaalde kosten voor excursies in 2019. Verder is er nog een aantal kleinere vorderingen waaronder de nog te ontvangen rentevergoedingen over uitstaande spaartegoeden. De overige vorderingen kennen een normaal verloop.

LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen zijn fors gestegen met bijna € 1.500.000,-. Deels is dit inherent aan de stijging van de kortlopende schulden. Dit veroorzaakt een tijdelijke verhoging van de liquide middelen. Verder draagt het positieve resultaat over 2018 bij aan de stijging van de liquide middelen en zijn er minder middelen vastgelegd in materiële vaste activa en financiële vaste activa. Het gemiddeld rendement over de uitstaande middelen bedroeg 0,6% in 2018 evenals 2017.

EIGEN VERMOGEN

De algemene reserve van Ubbo Emmius bedraagt op 31 december 2018 ca. € 4,34 miljoen. De bestemmings-reserves zijn onderverdeeld in publieke en private reserves en zijn gevormd voor specifieke doelen en bedragen resp. € 1,75 miljoen en € 790.000. Onderdeel van de publieke bestemmingsreserves zijn de middelen die beschikbaar gesteld zijn voor de nieuwbouw en Onstwedde en de verbouwing van het Praktijkonderwijs. Jaarlijks worden de afschrijvingslasten onttrokken aan de reserve nieuwbouw voor de afschrijvingslasten van de eigen bijdrage in de nieuwbouw Onstwedde (2011), en uit de reserve onderhoud voor de afschrijvingslasten van de verbouwing bij het Praktijkonderwijs (2016). Bij beoordeling door het bestuur van het vrije vermogen van de school in relatie tot het noodzakelijke weerstands-vermogen en de risico's die de school loopt, is geconstateerd dat de opgebouwde reserves voldoende zijn om de risico's te kunnen opvangen en dat een deel van de opgebouwde reserves beschikbaar is voor (eventuele) nieuwe investeringen (Zie tevens het onderdeel Weerstandsvermogen en Kapitalisatiefactor).

VOORZIENINGEN

Jubilea

In 2016 heeft er een diensttijdonderzoek plaatsgevonden onder het personeel van Ubbo Emmius. Deze diensttijden zijn ingevoerd in de salarisadministratie.

Op basis van deze actuele gegevens wordt ieder jaar een berekening gemaakt van de toekomstige verplichtingen m.b.t. de uit te keren jubileumgratificaties, zo ook in 2018. De verplichtingen zijn eind 2018 € 27.000,- lager vastgesteld dan in 2017 m.n. door de overdracht van het personeel van de locatie Veendam naar de Winkler Prins en daarmee ook de opgebouwde voorziening voor de jubileum gratificaties.

LBP

Per 1 augustus 2014 ontstond de verplichting voor een voorziening “duurzame inzetbaarheid”. Dit is door de school omschreven als: “Duurzame inzetbaarheid betekent dat werknemers in hun arbeidsleven doorlopend over daadwerkelijk realiseerbare mogelijkheden alsmede over de voorwaarden beschikken om in huidig en toekomstig werk met behoud van gezondheid en welzijn te (blijven) functioneren. Dit impliceert een werkcontext die hen hiertoe in staat stelt, evenals de attitude en motivatie om deze mogelijkheden daadwerkelijk te benutten.” Werknemers hebben in dit kader ook mogelijkheden om deze uren te sparen en op een later moment in te zetten. Hiertoe is genoemde voorziening in het leven geroepen en wordt er jaarlijks gedoteerd aan de voorziening op basis van het saldo gespaarde uren van het Onderwijzend personeel. In 2018 is er € 147.000,- gedoteerd aan de voorziening duurzame inzetbaarheid. Tevens is er € 126.000,- onttrokken aan de voorziening in verband met opname van gespaarde uren en de overdracht aan de Winkler Prins voor de gespaarde uren van de medewerkers die overgedragen zijn.

Spaarverlof

Er kan niet meer gespaard worden voor spaarverlof. Er zal dus ook niet meer gedoteerd worden aan deze voorziening, alleen onttrokken wanneer er spaarverlofuren opgenomen worden. In 2018 is er € 32.000 onttrokken aan de voorziening spaarverlof. Deze onttrekking heeft betrekking op de overdracht aan de Winkler Prins. Er is in 2018 geen spaarverlof opgenomen.

EXPLOITATIE 2018

De exploitatie 2018 van Ubbo Emmius laat een resultaat zien dat € 256.000 positiever uitkomt dan begroot. Hieronder worden de afwijkingen op de baten en de lasten verder toegelicht.

Resultaat begroot	€ 0
Resultaat prognose	€ 256.000
Afwijking resultaat	€ 256.000

Afwijking baten

De totale baten in 2018 zijn € 1.521.000 hoger dan begroot.

Ten opzichte van de begroting is de personele vergoeding met € 565.000,- verhoogd door een prijsverhoging van 2,65%. Deze prijsverhoging is ter compensatie van de hogere personeelslast in verband met de loonsverhoging per 1 juni 2018 en de eenmalige uitkering in oktober 2018.

Verder is de vergoeding Prestatiebox met € 77.000,- gestegen. Deze gelden worden ingezet om de extra personele kosten voor de ontwikkelingen op ICT-gebied te bekostigen en voor de inzet van kwalitatief goede vervanging. Deze vervanging wordt extern ingehuurd waardoor het duurder is dan de vergoeding die ontvangen wordt voor de zieke leerkracht.

Tevens is er een subsidie ontvangen voor de doorontwikkeling van de doorstroom VMBO-Havo en VMBO-MBO van € 63.000,-. Door de betreffende locaties zijn plannen geschreven om deze subsidie op een juiste wijze in te zetten. Dit betreffen m.n. personele kosten en zijn opgenomen in de loonkosten.

De subsidie voor studieverlof is € 38.000,- lager dan begroot. Hiertegenover staan ook lagere vervangingskosten. Verder is de materiële bekostiging met € 50.000,- en de vergoeding voor leermiddelen met € 28.000,- verhoogd door een aanpassing in de bekostigingsvariabelen. Tevens is door een lage uitstroom van vroegtijdig schoolverlaters de subsidie ‘vroegtijdig schoolverlaters’ € 8.000,- hoger dan begroot.

In 2018 is er een subsidie á € 226.000,- verstrekt voor vernieuwing van het techniekonderwijs. De ontvangen gelden zijn bedoeld om achterstallige/ voorbereidende investeringen te kunnen doen om de school klaar te maken voor de samenwerking met het bedrijfsleven. De plannen voor de verdere ontwikkeling van de techniekopleidingen en de samenwerking met het bedrijfsleven zijn eind 2018 geschreven waardoor de benodigde investeringen voor de voorbereiding richting de samenwerking, pas eind 2018 bekend waren. De investeringen zullen in 2019 plaatsvinden waardoor een deel van de ontvangen subsidie als ‘nog te besteden doelsubsidie’ is opgenomen. Het restant is als bate verantwoord in 2018.

Vanuit het Samenwerkingsverband zijn er aan het eind van het jaar aanvullende budgetten uitbetaald in verband met een zeer positief financieel resultaat van het Samenwerkingsverband. Hierdoor zijn de ontvangen gelden van het Samenwerkingsverband € 112.000 hoger dan begroot. Tevens is er een bijdrage á € 10.000,- van Visio ontvangen voor de extra ondersteuning van een visueel gehandicapte leerling.

De ontvangen vergoeding van de gemeente is in 2018 € 50.000,- hoger dan begroot. Dit verschil ontstaat door de compensatie van de betaalde OZB en opstalverzekering via de VVE van de Sportparklaan over de jaren 2016 en 2017 á € 80.000,-. Daarentegen ontvangt Ubbo Emmius geen bijdrage meer van de gemeente voor de Rebound-voorziening. Per saldo is de vergoeding van de gemeente in 2018 € 50.000,- hoger dan begroot.

Met name in het eerste half jaar van 2018 zijn meer medewerkers gedetacheerd geweest dan verwacht waardoor de detacheringssinkomsten voor 2018 € 113.000,- hoger zijn dan begroot.

In 2018 is er een bedrag van € 150.000,- als ESF-subsidie toegekend voor het Praktijkonderwijs. Deze subsidie is deels ingezet voor extra personeelskosten en deels voor het aankleden/aanpassen van de schoolentree en het schoolplein.

Aangezien Ubbo Emmius gecertificeerd is als opleidingsschool is er tevens een bedrag van € 40.000,- als subsidie ontvangen waarvoor personeel ingezet wordt om stagiaires te begeleiden.

De kantineopbrengsten zijn € 60.000,- lager dan begroot. Het streven is dat de baten van de kantine minimaal kostendekkend zijn. De kantine lasten zijn tevens € 60.000,- lager dan begroot. Het resultaat op de kantine is per saldo dus gelijk aan de begroting. Hetzelfde geldt voor de ouderbijdragen en de uitgaven die hiertegenover staan. De ouderbijdragen zijn € 228.000,- hoger dan begroot wat nagenoeg gelijk is aan de bijbehorende kosten voor reizen en excursies.

Tenslotte is er nog een aantal kleine bijdragen ontvangen dat gezamenlijk zorgt voor een hogere overige bate van € 43.000,-. Hieronder is een opsomming van de afwijkingen m.b.t. de baten opgenomen:

Afwijking baten	
Hogere vergoeding personeelskosten	€ 565.000,00
Verhoging Prestatiebox	€ 77.000,00
Subsidie doorstroom VMBO	€ 63.000,00
Lagere vergoeding studieverlof	-€ 38.000,00
Hogere materiële bekostiging	€ 50.000,00
Hogere vergoeding leermiddelen	€ 28.000,00
Hogere vergoeding vroegtijdige schoolverlaters	€ 8.000,00
Technieksubsidie VMBO	€ 82.000,00
Vergoeding samenwerkingsverband	€ 112.000,00
Vergoeding zware ondersteuning Visio	€ 10.000,00
Hogere vergoeding gemeente	€ 50.000,00
Hogere vergoeding detacheringen	€ 113.000,00
ESF subsidie	€ 150.000,00
Vergoeding opleidingsschool	€ 40.000,00
Hogere overige baten	€ 43.000,00
Lagere kantineopbrengsten (hier tegenover staan ook lagere lasten)	-€ 60.000,00
Hogere ouderbijdragen (hier tegenover staan ook hogere lasten)	€ 228.000,00
Totaal	€ 1.521.000,00

Afwijking lasten

De prognose van de totale lasten is € 1.248.000 hoger dan begroot.

Personele lasten

Er is een aantal verschuivingen geweest tussen personeel in dienst van Ubbo Emmius en inhuur van personeel. Dit komt m.n. doordat de medewerkers van Veendam overgegaan zijn naar de Winkler Prins en nu deels ingehuurd worden door Ubbo Emmius. Door deze verschuivingen analyseren we de afwijking op eigen- en extern personeel gezamenlijk.

De personele kosten (loonkosten en inhuur) zijn € 793.000 hoger dan begroot. Grotendeels komt deze verhoging van de kosten door de loonsverhoging per 1 juni 2018 en de eenmalige uitbetaling in oktober 2018 (ongeveer € 565.000).

Verder zijn de kosten hoger door extra inhuur. Deze extra kosten bestaan uit ondersteuning op het gebied van ICT, de inzet van de buursportcoach en externe vervanging om de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden. Deze extra lasten worden bekostigd uit de hogere vergoeding prestatiebox.

Tevens zijn de loonkosten hoger door de begeleiding van de stagiaires waarvoor een subsidie is ontvangen en zijn de loonkosten voor het Praktijkonderwijs tijdelijk hoger geweest waarvoor een deel van de ESF-subsidie ingezet wordt. Tenslotte zijn de personele lasten hoger door de inzet voor de verbetering van de doorstroom VMBO-havo en VMBO-MBO. Hiervoor is ook een extra vergoeding ontvangen.

De totale extra kosten voor inzet van personeel sluiten aan bij de verhogingen van de vergoedingen vanuit DUO. De ontvangen aanvullende subsidies zijn gebruikt voor personele inzet om gestelde doelen te behalen.

Naast de extra loonkosten en inhuur van personeel zijn de kosten voor de vorming van de personele voorzieningen € 130.000,- hoger dan begroot. Deze stijging heeft met name te maken met de toenemende wens om LBP-uren te sparen om deze op een later moment op te kunnen nemen.

De kosten voor nascholing zijn € 40.000,- lager dan begroot. Daarentegen zijn de kosten voor Arbo, werving en selectie hoger dan begroot. Per saldo zijn de 'overige personele kosten' € 26.000 lager dan begroot.

Als we de extra personele baten en lasten tegen elkaar afzetten zijn de baten met € 150.000,- meer gestegen dan de lasten. Het personele resultaat is dus € 150.000,- positiever dan begroot.

Materiële lasten

De kosten voor het gebruik van het gebouw aan de Sportparklaan zijn hoger doordat het percentage gebruik door Ubbo Emmius (versus Noorderpoort) verhoogd is ten opzichte van de begroting. Verder zijn de kosten voor het gebouw Delta in Winschoten hoger omdat hier meer gebruik van gemaakt wordt. De kosten voor het gebruik van sportvoorzieningen is daarentegen lager dan begroot doordat er betere afspraken zijn gemaakt met de gemeente Stadskanaal. Per saldo zijn de gebruikersvergoedingen € 45.000,- hoger dan begroot.

De kosten voor gebouwonderhoud zijn € 20.000 hoger dan begroot en de kosten voor tuinonderhoud zijn € 30.000,- hoger dan begroot. Deze hogere lasten van totaal € 50.000,- worden betaald uit de ESF- subsidie die toegekend is aan het Praktijk- onderwijs. De energielasten zijn € 35.000 lager dan begroot doordat de afrekening veelal terugbetalingen betreffen. De schoonmaakkosten zijn daarentegen € 17.000 hoger dan begroot en de overige huisvestingslasten, voor de verhuizing tussen de Maarsdreef en de Engelandlaan, € 15.000,- hoger dan begroot.

De administratie- en beheerslasten zijn € 150.000,- hoger dan begroot. Dit betreffen hogere administratieve kosten voor de implementatie van een MIS á € 10.000,-, hogere juridische kosten (€ 5.000,-), hogere kosten voor PR & Marketing door het ontwerp van een nieuwe website, extra inzet open dagen en marketing rondom het 100 jarig bestaan van Ubbo Emmius (€ 67.000), kosten voor de verhalenbank in Veendam (€ 10.000,-), kosten voor onderzoek naar een evt. fusie met het Dollard College (€ 15.000) en de administratieve lasten voor de verantwoording ESF (€ 13.000). Deze laatste wordt bekostigd uit de ESF-vergoeding. Tevens zijn de kantoorbenodigdheden € 30.000,- hoger waaronder met name de telefoon en internetkosten.

In de zomervakantie zijn de servers (ICT) verplaatst naar een externe locatie. Voor de huisvesting van deze servers betalen we een vergoeding á € 12.000,- in 2018 die niet begroot was. Totaal zijn de kosten voor inventaris en apparatuur € 7.000,- hoger dan begroot.

De kosten voor leermiddelen (verbruiksmaterialen) is € 27.000,- lager dan begroot. De bewustwording van de kosten is in de afgelopen 2 jaar sterk gegroeid bij de locatiedirecties door de gesprekken die hierover gevoerd worden. Er wordt bewuster met de beschikbare budgetten omgegaan, wat resulteert in een financieel voordeel. De kosten voor het externe boekenfonds zijn € 39.000 hoger dan begroot. Deels wordt dit veroorzaakt door de verhuizing van een aantal leerjaren waardoor de samenstelling van het boekenpakket voor een aantal locaties is gewijzigd. De kosten voor reproductie en mediathiek zijn € 35.000 lager dan begroot. Verder zijn de kosten voor werkboeken € 23.000 lager dan begroot maar zijn de kosten voor inkoop van opleidingen hoger voor ongeveer hetzelfde bedrag.

Al met al zijn de kosten voor leermiddelen € 21.000,- lager dan begroot.

De inkomsten en de uitgaven van de leerlingkantines en de reizen en excursies (ouderbijdragen) zouden minimaal gelijk aan elkaar moeten zijn wat het geval is, zie ook de toelichting bij de baten. De kosten voor de leerlingkantines zijn € 59.000 lager dan begroot en de kosten voor reizen en excursies € 233.000,- hoger dan begroot. De overige kosten, waaronder de kosten voor leerlingenzorg en het leerlingenvervoer vallen € 25.000 lager uit dan begroot. Hieronder is een opsomming van de afwijkingen m.b.t. de lasten opgenomen:

Afwijking lasten	
Hogere loonkosten	€ 723.000,00
Hogere kosten extern personeel	€ 774.000,00
Hogere uitkeringen	-€ 704.000,00
Netto hogere kosten personeel	€ 793.000,00
Dotaties personele voorzieningen	€ 130.000,00
Lagere kosten voor nascholing	-€ 40.000,00
Hogere kosten werving en selectie	€ 10.000,00
Hogere kosten voor ARBO	€ 12.000,00
Lagere overige personele vergoedingen	-€ 8.000,00
Afschrijvingen	-€ 26.000,00
Hogere gebruikersvergoedingen	€ 45.000,00
Hogere kosten voor onderhoud	€ 20.000,00
Hogere kosten voor tuinonderhoud	€ 30.000,00
Lagere energielasten	-€ 35.000,00
Hogere schoonmaakkosten	€ 17.000,00
Overige huisvestingslasten	€ 15.000,00
Hogere kosten administratie	€ 10.000,00
Hogere juridische kosten	€ 5.000,00
Hogere kosten Public relations en marketing	€ 67.000,00
Hogere kosten Beheer en bestuur	€ 25.000,00
Overige administratielasten	€ 13.000,00
Kantoorbenodigdheden incl. telefoon en internet	€ 30.000,00
Hogere kosten voor ICT	€ 7.000,00

Lagere kosten voor leermiddelen (verbruik)	-€ 27.000,00
Hogere kosten extern boekenfonds	€ 39.000,00
Lagere kopieer- en mediatheekkosten	-€ 35.000,00
Hogere kosten inkoop opleidingen door Praktijkonderwijs	€ 25.000,00
Lagere kosten voor werkboeken (Praktijkonderwijs)	-€ 23.000,00
Lagere kosten kantine (ook lagere inkomsten)	-€ 59.000,00
Hogere kosten voor reizen en excursies (hier staan hogere ouderbijdragen tegenover)	€ 233.000,00
Lagere kosten leerlingenvervoer en leerlingenzorg	-€ 25.000,00
Totaal lasten	€1.248.000,00

Financiële baten en lasten

De rentebaten zijn € 17.000,- lager dan begroot gezien de aanhoudende lage rentestanden. Het resultaat van de financiële baten en lasten is dus € 17.000,- lager dan begroot.

Samenvatting

Het financiële resultaat is € 256.000 positiever dan begroot. De baten en lasten zijn beide fors hoger dan begroot door m.n. de prijsstijging in de loonkosten van 2,65%. Verder is er een aantal extra subsidies ontvangen dat voor het grootste deel ingezet is voor het doel waarvoor het verstrekt is. Aan het eind van 2018 is er een aantal incidentele baten ontvangen waar geen rekening mee gehouden was en die voor een positieve afwijking ten opzichte van de begroting zorgen.

Treasury- en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in het treasurystatuut. Het afgelopen jaar is binnen de kaders van dit statuut gehandeld.

Met de huisbankier vindt regelmatig afstemming plaats over optimalisering van het rendement op de uitstaande middelen. De tegoeden van de school, die voor langere tijd niet aangewend hoeven te worden voor de directe bedrijfsvoering, staan op spaarrekeningen die afhankelijk van geldende rentevergoedingen en gehanteerde termijnen een verhoogde opbrengst genereren. De werkwijze is vastgelegd in een, door het bevoegd gezag vastgesteld, treasurystatuut.

De regeling "beleggen en belenen" heeft hierbij als basis gediend. De treasuryzaken worden periodiek met de bestuurder afgestemd.

Het bestuur beschikt over een meerjaren-investeringsplanning. Investeringszaken zullen worden gefinancierd met eigen middelen. Er is voor de komende jaren geen behoefte voor het aantrekken van

externe financiering. Het saldo liquide middelen is per 31-12-2018 € 7.405.000,-. Op 31-12-2017 was dit saldo € 5.955.000,-. In de loop van 2018 is er een overstap gemaakt qua huisbankier van de ABN AMRO naar de Rabobank.

Continuïteitsparagraaf

Financiële kengetallen

Alle kengetallen voldoen aan de minimumnorm, die door het bestuur daaraan zijn gesteld. De kapitalisatiefactor bedraagt ultimo 2018 33%. Het ligt daarmee net boven de algemene signaleringsgrens van 30%. De onderwijsinspectie heeft een aantal jaren geleden onderzoek gedaan naar de financiële positie van Ubbo Emmius. Vastgesteld is dat de signaleringsgrens wordt overschreden, maar gezien te verwachten tekorten in de komende jaren, grote investeringen en onderwijskundige ontwikkelingen in de nabije toekomst was de conclusie dat er geen sprake is van overtollige middelen die niet ten goede komen van het onderwijsproces.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en het balanstotaal. Het geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen op met name de langere termijn. De waarde van dit kengetal is ultimo 2018 berekend op 64%. Dit ligt ruim boven de voor onderwijsorganisaties gehanteerde ondergrens van 30%.

Liquiditeit

Liquiditeit geeft aan in hoeverre het bestuur op korte termijn aan haar verlichtingen, zoals kortlopende schulden, maar ook salarissen- betalingen en bekostiging investeringen, kan voldoen. De liquiditeit in 2018 bedraagt 2,28. De norm bedraagt 1 en deze wordt dus ruimschoots gehaald.

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het "resultaat uit de gewone bedrijfsvoering" te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is vastgesteld op 0% (sluitende begroting). Het bestuur streeft naar een volledig evenwicht tussen de jaarlijkse baten en lasten. De rentabiliteit in 2018 was begroot op 0% en bedroeg in werkelijkheid + 0,9%. In 2017 was de rentabiliteit + 0,1%.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2019-2022 is de cijfermatige weergave van omgevingsontwikkelingen en het beleid binnen Ubbo Emmius. De begroting is een stuur- en controle-instrument dat door de controller in gezamenlijkheid is opgesteld met de verantwoordelijken voor het beleid binnen Ubbo Emmius.

De begroting omvat een jaarbegroting die wordt bepaald op basis van de meest actuele gegevens waarbij rekening is gehouden met wijzigingen in het beleid. Vervolgens heeft een vertaling plaatsgevonden naar de daaropvolgende drie jaren die gezamenlijk op hoofdlijnen de meerjarenbegroting vormen. Uitgangspunt voor de (meerjaren)begroting was de situatie per 31 oktober 2018. Tevens is de overdracht van het VO in Veendam aan Winkler Prins verwerkt. De overdracht van de leerlingen vindt gefaseerd plaats, deels per 1-8-2018 en deels per 1-8-2019. Medewerkers van de locatie Veendam zijn per 1-8-2018 in dienst gekomen van Winkler Prins en worden in het schooljaar 2018-2019 nog deels gedetacheerd naar Ubbo Emmius.

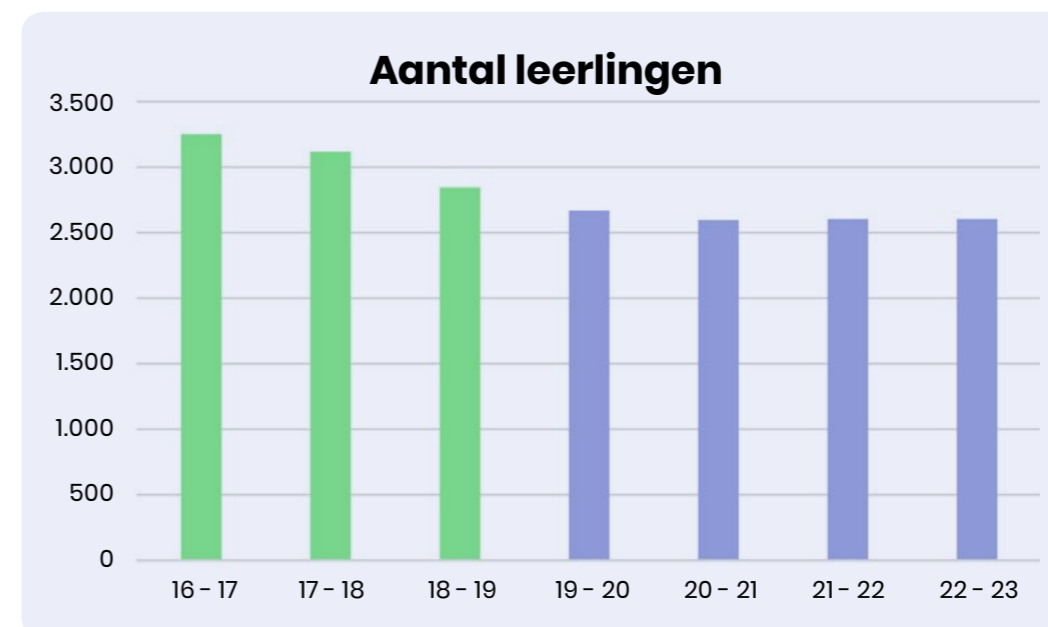
Verder is een aantal maatregelen tot kostenreductie verwerkt in de meerjarenbegroting aangezien de vereenvoudiging van de bekostiging niet de verwachte verhoging met zich mee zal brengen. Zie ook de toelichting in paragraaf 1.5. De verwerking van de kostenreductie in de begroting zal verderop nader toegelicht worden. De meerjarenbegroting laat het volgende beeld zien:

	Brutoresultaat	Uiteindelijk resultaat
2017 (jaarrekening)	€ 32.802	€ 127.802
2018 (jaarrekening)	€ 256.000	€ 325.000
2019	-€ 40.800	€ 54.200
2020	€ 145.000	-€ 50.000
2021	-€ 171.000	-€ 146.000
2022	-€ 20.500	€ 4.500

De tweede kolom laat de bruto exploitatieresultaten zien over de genoemde jaren en de derde kolom het uiteindelijk resultaat, na toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves, dat wordt verrekend met de algemene reserve. De onttrekkingen aan de reserves hebben betrekking op de afschrijvingslasten van de eigen bijdrage aan het gebouw in Onstwedde (€ 70.000 t/m 2020) en de verbouwing bij het Praktijkonderwijs (€ 25.000 t/m 2026).

Bij de samenstelling van de meerjarenbegroting 2019-2022 is uitgegaan van een dalend leerlingenaantal in de jaren 2019 t/m 2021 en een stabilisatie vanaf 2022. Onderstaande grafiek laat het verwachte verloop zien over een reeks van jaren incl. het verloop van de leerlingen in Veendam richting het Winkler Prins:

Jaar	16 - 17	17 - 18	18 - 19	19 - 20	20 - 21	21 - 22	22 - 23
Aantal leerlingen	3.251	3.117	2.846	2.671	2.595	2.603	2.603

De rijksbekostiging wordt nagenoeg volledig bepaald aan de hand van het aantal leerlingen. De personele lumpsum per leerling bedraagt ruim € 6.300 en voor de leerlingen van het Praktijkonderwijs is dit ruim € 11.500 per leerling. De exploitatiebijdrage ligt rond € 1.050 per leerling. Voor overige rijksbijdragen zoals leermiddelen, prestatiebox en ondersteuningsmiddelen ontvangt de school bijna € 1.450 per leerling. Hierin zit een vaste voet opgesloten die onafhankelijk is van het aantal leerlingen, maar minder leerlingen betekent altijd minder inkomsten. In de beleidsnotitie krimp2 is het effect van de krimp per locatie voor de komende jaren terug te vinden.

In de begroting is rekening gehouden met de laatst bekende variabelen t.a.v. het bekostigingsbeleid van OC&W voor onderwijsinstellingen. In de meerjarenbegroting 2018-2021 rekenden we met een vermeerdering van de middelen met ongeveer € 500.000,- door de vereenvoudiging van de bekostiging. Op basis van de meest recente publicaties over de variabelen binnen de vereenvoudigde bekostiging zien we op dit moment maar een zeer geringe verhoging van de bekostiging voor Ubbo Emmius. Waar onze stichting ziet dat we niet meer middelen ontvangen, ontdekken andere scholen in de provincie dat ze fors minder inkomsten ontvangen. In onze krimpregio leidt dat hier en daar tot forse problemen, doordat er sprake is van een stapeling van effecten. Mogelijk wordt daar iets aan gedaan, maar we anticiperen daar niet op in onze (meerjaren)begroting. In de meerjarenbegroting zijn we op dit moment uitgegaan van de huidige bekostigingssystematiek omdat het moment van invoering van de vereenvoudigde bekostiging ook nog niet vast staat.

Aangezien de verhoging van de inkomsten niet gerealiseerd zal worden, betekent het dat we de kosten moeten reduceren met het genoemde bedrag. Deze kostenreductie zal deels bij de start van het schooljaar 2019-2020 ingezet worden en deels in het schooljaar 2020-2021. In het jaar 2022 zal de kostenreductie volledig geëffectueerd zijn en zal het leerlingenaantal stabiliseren waardoor we vanaf 2022 weer een sluitende begroting kunnen presenteren.

Als we kijken naar het verloop van de financiële resultaten dan zien we in de jaren 2017 en 2018 een positief resultaat. Het jaar 2019 heeft tevens een sluitende begroting na onttrekking aan de daarvoor bedoelde bestemmingsreserves. Als we kijken naar de leerlingaantallen dan zien we juist de grootste daling per start van het schooljaar 2017-2018 en 2018-2019, wat effect heeft op de bekostiging 2018 en 2019. De reden dat we in deze jaren toch nog een sluitend resultaat kunnen laten zien heeft te maken met het na-ijleffect van de overdracht van leerlingen en personeel in Veendam waardoor de bekostiging van de vertrokken leerlingen nog 5 maanden door loopt. Tevens worden de eerste acties ten behoeve van een kostenreductie in het schooljaar 2019-2020 ingezet. De negatieve resultaten in de jaren 2020 en 2021 ontstaan door de verdere daling van het aantal leerlingen en het vervallen van het na-ijleffect van de locatie Veendam. Deze twee jaren zijn nodig om de benodigde kostenreductie volledig te realiseren waarna we in 2022 weer een sluitende begroting kunnen presenteren. De leerlingprognose laat vanaf 2021 een stabiel beeld zien, waardoor ook de jaren na 2022 financieel in balans zullen zijn.

GEGEVENS JAARREKENING EN BEGROTING

Ubbo Emmius

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	jaarrekening	jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting
1. Activa						
1.2 Materiële vaste activa	2.965.742	2.781.747	2.381.747	1.981.747	1.681.747	1.681.747
1.3 Financiële vaste activa	798.503	605.020	585.020	560.020	530.020	495.020
Vaste activa	3.764.245	3.386.767	2.966.767	2.541.767	2.211.767	2.176.767
1.5 Vorderingen	719.000	672.242	672.242	672.242	672.242	672.242
1.7 Liquide middelen	5.954.955	7.405.147	7.784.347	8.064.347	8.223.347	8.237.846
Vlottende activa	6.673.955	8.077.389	8.456.589	8.736.590	8.895.591	8.910.091
Totale Activa	10.438.200	11.464.157	11.423.356	11.278.357	11.107.358	11.086.859
<i>waarvan gebouwen en terreinen</i>	<i>822.000</i>	<i>676.000</i>	<i>566.000</i>	<i>456.000</i>	<i>346.000</i>	<i>236.000</i>
2. Passiva						
2.1 Eigen vermogen	6.624.779	6.881.153	6.840.352	6.695.352	6.524.352	6.503.852
2.2 Voorzieningen	1.075.947	1.039.491	1.039.491	1.039.491	1.039.491	1.039.491
2.4 Kortlopende schulden	2.737.475	3.543.513	3.543.513	3.543.513	3.543.513	3.543.513
Totale Passiva	10.438.200	11.464.157	11.423.356	11.278.357	11.107.358	11.086.859
<i>waarvan bestemmingsreserve privaat</i>	<i>789.156</i>	<i>789.156</i>	<i>789.156</i>	<i>789.156</i>	<i>789.156</i>	<i>789.156</i>

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	jaarrekening	jaarrekening	begroting	begroting	begroting	begroting
3. Baten						
3.1 Rijksbijdragen	28.689.715	28.655.868	26.861.000	25.221.000	24.623.500	24.684.500
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	25.694	124.876	41.500	41.500	41.500	41.500
3.5 Overige baten	1.104.284	1.125.652	600.000	487.000	451.000	443.500
totaal baten	29.768.305	29.906.396	27.502.500	25.749.500	25.116.000	25.169.500
4. Lasten						
4.1 Personeelslasten	24.296.761	24.128.405	22.716.500	21.428.000	21.025.500	21.021.000
4.2 Afschrijvingen	857.920	808.045	780.000	650.000	550.000	500.000
4.3 Huisvestingslasten	1.307.924	1.498.816	1.347.200	1.281.600	1.281.600	1.281.600
4.4 Overige lasten	3.315.094	3.241.804	2.733.600	2.568.400	2.462.700	2.419.500
totaal lasten	29.777.699	29.677.069	27.577.301	25.928.000	25.319.800	25.222.100
Saldo baten en lasten	9.394	229.327	74.800	178.500	203.800	52.600

5. Financiële baten en lasten						
financiële baten	42.196	27.047	34.000	33.500	32.800	32.100
	42.196	27.047	34.000	33.500	32.800	32.100
Netto resultaat	32.802	256.374	40.800	145.000	171.000	20.500

Onderstaande tabel bevat informatie over het vermogensbeheer, het budgetbeheer en de kengetallen over de periode 2014 tot en met 2018. De tweede tabel laat de kengetallen zien over de periode 2019 t/m 2022.

VERMOGENS-, BUDGETBEHEER EN KENGETALLEN

Ubbo Emmius 2014 - 2018

I Vermogensbeheer

Solvabiliteit	20%	€ 2.087.640
signaleringsgrens	30%	€ 6.624.779
berekening solvabiliteit	64%	€ 4.537.139
Ruimte solvabiliteit t.o.v. ondergrens		

Financiële ruimte

A. Aanwezig kapitaal	€ 9.999.001	34%
B. Benodigd kapitaal	€ 8.893.910	30%
Financiële ruimte	€ 1.105.091	

III Kengetallen

1. Financiële kengetallen		2014	2015	2016	2017	2018
signalering	30%	47%	38%	31%	32%	36%
kapitalisatiefactor	71%	65%	64%	63%	60%	60%
solvabiliteit 1	< 30%	73%	69%	69%	74%	69%
solvabiliteit 2	0,5 - 1,5	2,24	1,72	1,83	2,44	2,28
liquiditeit (current ratio)	10% - 40%	35%	28%	22%	22%	23%
weerstandvermogen	0,0%	-1,9%	-0,9%	-2,1%	0,1%	0,9%
rentabiliteit						

2. Exploitatiekenngetallen

rijksbijdragen / totale baten	96,6%	95,9%	95,7%	96,4%	95,8%
overige overheidsbijdragen / totale baten	3,1%	0,2%	0,1%	0,9%	-0,1%
overige baten/ totale baten	6,0%	3,2%	4,0%	3,4%	3,7%
personeelslasten/ totale baten	82,7%	81,2%	80,9%	82,1%	81,6%
totale lasten/ totale baten	18,9%	21,2%	20,3%	20,2%	18,4%
benchmark	102,5%	101,3%	102,2%	100,0%	99,2%

3. FTE-leerling ratio's

telatum 1 oktober	2014	2015	2016	2017	2018
FTE totaal	218,20	215,40	314,00	311,00	311,00
FTE OP	160,50	162,70	224,10	221,10	216,00

Ontwikkeling totale lasten t.o.v. totale baten

Leerling FTE-ratio

Baten en lasten per leerling

Meerjarenbegroting

KENGETALLEN 2019 - 2021

Ubbo Emmius

- Uitval wegens fysieke en psychische problemen bij oudere medewerkers door de voortschrijdende stijging van de AOW-leeftijd.
- Kwaliteit van de leerkrachten gezien de beperkte mogelijkheden leerkrachten aan de organisatie te binden en de schaarste in het aanbod van bevoegde vakdocenten.
- Te veel vierkante meters schoolgebouw op basis van het aantal leerlingen en de daarbij behorende bekostiging.
- Onzekerheden met betrekking tot de samenwerking in Winschoten met het Dollard College.

Op alle bovenstaande risico's en onzekerheden zijn acties uitgezet en wordt het verloop nauwlettend gevolgd. Onlangs heeft Ubbo Emmius samen met een aantal collega-schoolbesturen een samenwerking bekrachtigd m.b.t. het behoud van kwalitatief goed personeel en het voorkomen van ongewilde verplichtingen. De risico's genoemd onder punt 3 en 5 worden hierdoor beter beheersbaar.

Ubbo Emmius bespreekt met oudere werknemers de mogelijkheden die er zijn voor opname van verlof en/of inzetten van keuze pensioen. Het ABP wordt jaarlijks uitgenodigd om op individueel niveau medewerkers maatwerkadvies te geven. Hiermee beogen we de werkdruk voor de oudere werknemers te verlagen en kansen te bieden voor jonge leerkrachten. Dit draagt positief bij aan de beheersbaarheid van risico 4 en 5.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Hiervoor verwijzen wij u naar het separate verslag van de Raad van Toezicht vanaf blz 7.

MODEL RISICOBEBEERSING

Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Zoals reeds eerder gesteld is het grootste risico de krimp en de daaraan verbonden personele reductie. Binnen Ubbo Emmius worden door middel van een meerjarenbegroting deze risico's in beeld gebracht. De meerjarenbegroting wordt in gezamenlijkheid met de verschillende budgethouders opgesteld en besproken binnen de Raad van Toezicht. Het College van Bestuur stelt de meerjarenbegroting vast, de Raad van toezicht keurt de meerjarenbegroting goed.

Periodiek worden rapportages, per budgethouder, opgesteld over het verloop van het resultaat gedurende het jaar ten opzichte van de begroting. Deze rapportages bevatten tevens een raming van het resultaat tot en met einde van het boekjaar. De rapportages worden met de budgethouders besproken en waar nodig worden de juiste acties uitgezet. Vervolgens wordt er een rapportage op bestuursniveau opgesteld. Deze rapportage wordt tevens besproken binnen de Raad van Toezicht.

Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De belangrijkste financiële risico's waar Ubbo Emmius zich de komende jaren voor ziet geplaatst zijn:

- Een sterke daling van het aantal leerlingen en de daarmee gepaard gaande vermindering van de rijksbekostiging.
- Ziekteverzuim onder medewerkers met als gevolg vervangingskosten.
- Een toename van het aantal juridische procedures en ontslagtrajecten door ongewilde verplichtingen in het kader van de Wet Werk en Zekerheid.

www.ubboemmius.nl

